อนุสรณ์

ในงานฌาปนกิจศพ

นายสมาน นาคพงศ์

ณ วัดวรนาถบรรพต

จังหวัดนครสวรรค์

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๑๙

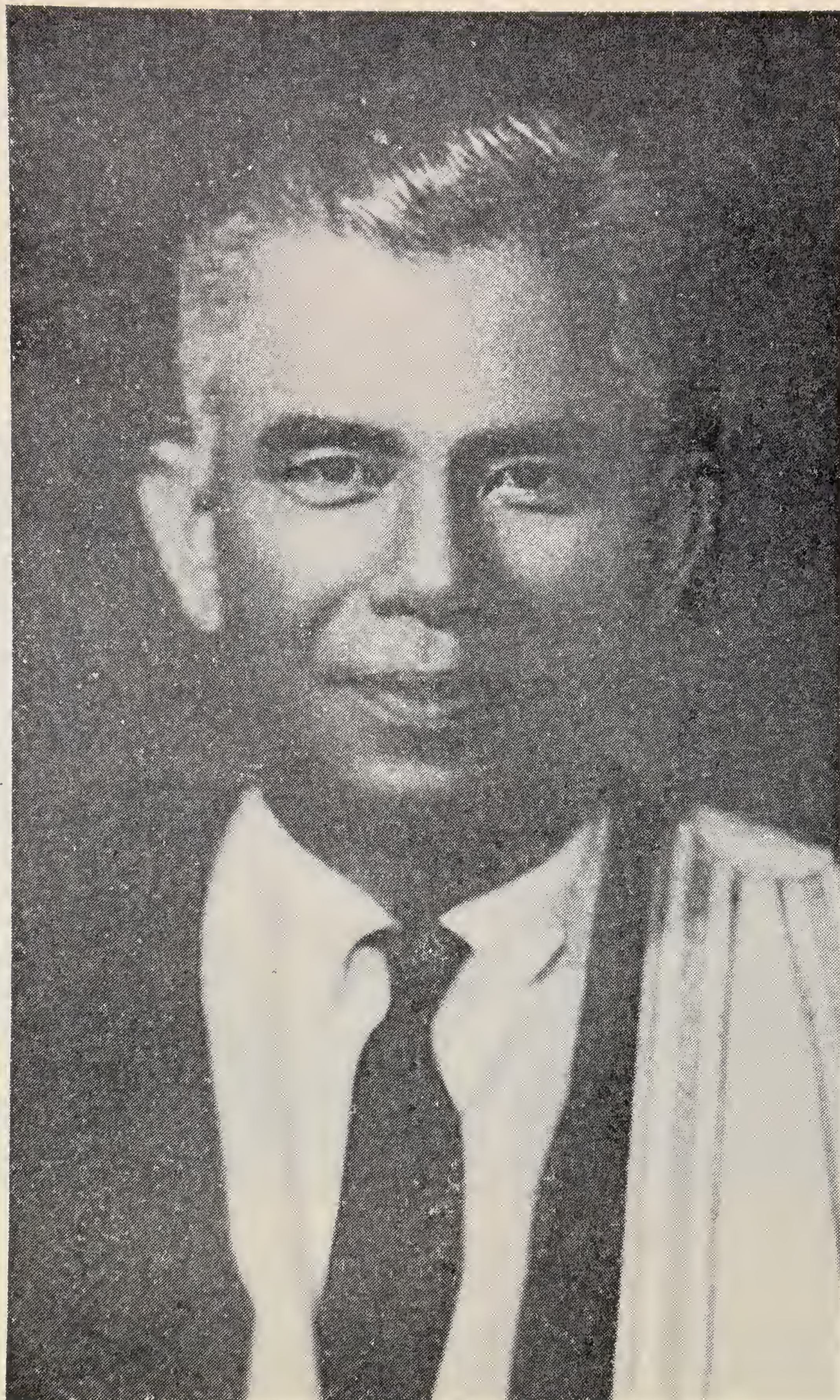

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้มีเกียรติเป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาให้เกียรติมาร่วมงานฌาปกิจศพ นายสมาน นาคพงศ์ และกราบขออภัย หากมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดบกพร่อง

หนังสืออนุสรณ์ งานฌาปนกิจศพ นายสมาน นาคพงศ์ ได้รับความเอื้อเฟื้อจาก แพทย์หญิง เสริมทรัพย์ ดำรงรัตน์ โรงพยาบาลสระบุรี

เจ้าภาพ

นายสมาน นาคพงศ์

ชาตะ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๐

มรณะ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๙

ครอบครัว นาคพงศ์

ประวัติโดยสังเขป

คุณพ่อ สมาน นาคพงศ์ เกิดเมื่อวันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๐ ที่จังหวัดอุทัยธานี เป็นบุตรของคุณปู่เถา และ คุณย่าเล็ก นาคพงศ์ มีพี่น้องร่วมมารดา ๓ คน คือ

๑. คุณพ่อสมาน นาคพงศ์

๒. คุณอาสนธยา สุทธิธรรม (ถึงแก่กรรม)

๓. คุณอาสายัณฑ์ ธีระศักดิ์ (ถึงแก่กรรม)

นอกจากนี้ยังมีน้องต่างมารดาอีก ๒ คน คือ

๑. คุณอาเทียนชัย นาคพงศ์ (ถึงแก่กรรม)

๒. คุณอาเสมอ นาคพงศ์

คุณพ่อเข้าเรียนหนังสือที่วัดขวิด จังหวัดอุทัยธานี เป็นแห่งแรกจนจบชั้นประถมปีที่ ๓ แล้วมาเรียนที่โรงเรียนเบญจมราชูทิศและโรงเรียนประจำจังหวัดลพบุรีจนจบชั้นมัธยมปีที่ ๓ ตามลำดับ จากนั้นจึงเข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยอยู่ในความอุปการะและการปกครองของคุณย่ากุหลาบ ศรีวิโรจน์ ซึ่งเป็นน้าของคุณพ่อ ทั้งนี้เนื่องจากคุณปู่เถาและคุณย่าเล็กถึงแก่กรรมตั้งแต่คุณพ่อยังเยาว์

พ.ศ. ๒๔๖๖ เข้าเรียนกฎหมาย และ สอบทนายความได้

พ.ศ. ๒๔๗๐ เริ่มว่าความที่จังหวัดลพบุรี และจังหวัดนครสวรรค์

พ.ศ. ๒๔๗๗ สอบเข้าศึกษาใน มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์จนได้ธรรมศาสตร์บัญฑิต ปี พ.ศ.๒๔๘๑ จากนั้นก็ได้ประกอบอาชีพเป็นทนายความเรื่อยมา ที่จังหวัดนครสวรรค์

พ.ศ. ๒๔๗๘ ได้รับ เลือก เป็นสมา ชิก สภา เทศ บาลเมืองนครสวรรค์ และเป็นประธานสภาเทศบาล เมืองนคร สวรรค์ เป็นคนแรก

พ.ศ. ๒๔๗๙ ได้รับเลือกเป็นนายก เทศมน ตรี เมืองนครสวรรค์รุ่นแรก

พ.ศ. ๒๔๘๕ เป็นผู้จัดการบริษัท จังหวัดนครสวรรค์พาณิชย์ จำกัด

พ.ศ. ๒๔๘๙–พ.ศ. ๒๔๙๒ ได้รับเลือกเป็นเทศมนตรีเทศบาลเมือง นครสวรรค์ ติดต่อกัน ๒ สมัย

พ.ศ. ๒๔๗๘–พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองนครสวรรค์ ติดต่อกันถึง ๑๘ ปี จนได้รับใบประกาศเกียรติคุณจากกระทรวงมหาดไทย

พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นอุปนายกสโมสรโรตารี่นครสวรรค์

พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้รับแต่งตั้งเป็นไวยาวัจกร วัดวรนาถบรรพต (วัดกบ)

คุณพ่อสมรสกับคุณแม่ทองอู่ นาคพงศ์ (อิ่มน้อย) เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๐ มีธิดา ๑ คน และยังมีร่วมกับมารดาอื่นอีก ๙ คน คือ

๑. นางจันทราทิตย์ ดำรงรัตน์ (คุณแม่ทองอู่ นาคพงศ์)
๒. นายสิทธิโชค นาคพงศ์ (นางสมศรี นาคพงศ์)
๓. น.ส.สุชาดา นาคพงศ์ (นางสมศรี นาคพงศ์)
๔. น.ส.นันทิยา นาคพงศ์ (นางสมศรี นาคพงศ์)
๕. นายสถาพร นาคพงศ์ (นางไสว นาคพงศ์)
๖. น.ส.สุธาสินี นาคพงศ์ (นางฉอ้อน นาคพงศ์)
๗. น.ส.สุรีพร นาคพงศ์ (นางสมศรี นาคพงศ์)
๘. นายสุทธาวาท นาคพงศ์ (นางสมศรี นาคพงศ์)
๙. เด็กหญิงสวาทวิไล นาคพงศ์ (นางประพันธ์ นาคพงศ์)

๑๐. เด็กชายไสวรินทร์ นาคพงศ์ (นางฉอ้อน นาคพงศ์)

ปกติแล้วคุณพ่อเป็นผู้ที่มีร่างกายแข็งแรงกำลัง ใจเข้มแข็งและจริงจังต่อการงานทุกอย่างโดย ไม่เห็นแก่ เหน็ดเหนื่อย ทั้งนี้เพื่อความเป็นอยู่ของครอบครัว จนแบบไม่มีเวลาพักผ่อน ใน ระยะ หลังจึง เป็นเหตุ ให้สุข ภาพของคุณพ่อ ไม่สู้จะสมบูรณ์ ต้องรักษาตัวอยู่เสมอ ครั้งสุดท้ายต้องเข้าพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลทั้งที่นครสวรรค์และที่กรุงเทพฯด้วย โรคมะเร็งที่ ปอด และโรคหัวใจ และที่สุดก็เสียชีวิตด้วยโรคหัวใจวาย เมื่อวันพุธที่ 25 กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ เวลา ๑๖.๓๕ น. รวมอายุได้ ๖๙ ปี

จันทราทิตย์–ดำรงรัตน์ นาคพงศ์

๑๐๕๒/๑ ถนนราชดำเนิน จ.กำแพงเพชร

คุณพ่อของลูก

ลูกคาดไม่ถึงเลยว่า คุณพ่อจะจากลูกไปอย่างกะทันหันทั้งที่ลูกก็ได้เตรียมตัวเตรียมใจแล้วเพราะลูกทราบดีว่าอาการป่วยของคุณ–พ่อนั้นหนักมาก แต่คุณพ่อเองมิได้แสดงออกมาเลยว่าตัวเองเป็นคนป่วยเพราะคุณพ่อมีความอดทนและมีกำลังใจดีมาก ลูกเคยตำหนิคุณเสมอว่า คุณพ่อควรจะรักตัวเองให้มากกว่านี้ โดยการหาความสุขให้แก่ตนเอง ด้วยการพักผ่อนให้มากทำงานให้น้อยลง เพราะคุณพ่ออายุมากแล้ว แต่ลูกหารู้ไม่ว่าการปฏิบัติตนของคุณพ่อเช่นที่ลูกตำหนินั้น เป็นความสุขของคุณพ่อที่คุณพ่อได้เสียสละทุกสิ่งทุกอย่างแม้กระทั่งชีวิตของคุณพ่อเพื่อความสุขและอนาคตของลูกๆทุกคน จึงเป็นเหตุให้คุณพ่อต้องเจ็บๆป่วยๆเสมอมา ลูกทราบอาการป่วยของคุณพ่อครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๑๘ ลูกรู้สึกเสียใจเป็นอย่างมากที่อาการของคุณพ่อเป็นที่น่าวิตก ลูกจึงรีบพาคุณพ่อไปรักษาตัวที่กรุงเทพฯ ลูกยอมทุ่มเททุกสิ่งทุกอย่างเพียงเพื่อชีวิตของคุณพ่อเท่านั้น แต่ก็สายไปเสียแล้ว ลูกทราบดีว่าคุณพ่อจะมีชีวิตอยู่ต่อไปกับลูกทุกๆคนและภรรยาได้อีกเพียงไม่นานนัก แต่ด้วยความอดทนของคุณพ่อและความมีกำลังใจเข้มแข็งของคุณพ่อ คุณพ่อจึงมีชีวิตอยู่มาได้อีกถึง ๒ เดือนเต็ม

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ ลูกมาเยี่ยมคุณพ่อ ตามปกติ เมื่อมาถึง ทุกคนบอก คุณพ่อบ่นถึงลูกตลอดเวลา ลูกหานึกไม่ว่าวันนั้น

จะเป็นวันมหาวิปโยกของลูกอีกวันหนึ่งและเป็นวันสุดท้าย ที่คุณ พ่อจะจะมีชีวิตอยู่กับลูก ๆ ตลอดเวลาของวันนั้นที่ลูกได้มีโอกาสอยู่ข้างๆคุณพ่อ คุณพ่อนอนหนุนตักลูก กอดขาลูก ร้องไห้และพร่ำแต่คำว่า "ลูกแดงของพ่อ พ่อต้องตายแน่ๆ สงสารพ่อมากๆนะลูก" ใครจะรู้บ้างว่าคุณพ่อพูดจริง ลูกก็ได้แต่ปลอบใจคุณพ่อและเอาใจคุณพ่อด้วยการเช็ดหน้าเช็ดตัวให้โดยลูกไม่อยากจะห่างคุณพ่อไปไหนเลย แต่แล้วลูกก็ต้องเสียใจอย่างสุดซึ้งในชีวิตที่ลูกไม่มีโอกาสได้เห็นใจคุณพ่อเป็นครั้งสุดท้าย ในขณะที่ลูกออกไปซื้อปลาช่อนต้มเค็มที่ร้านข้าวต้มตั้วตี๋ให้คุณพ่อ เพราะคุณพ่อชอบ แต่คุณพ่อก็ไม่มีโอกาสได้รับประทาน เพราะคุณพ่อได้สิ้นใจเสียก่อนที่ลูกจะกลับมาถึง เมื่อเวลา ๑๖.๓๕ น.

สำหรับตัวลูกเอง ถึงแม้จะได้จากอ้อมอกของคุณพ่อไปแล้วเป็นเวลาถึง ๑๖ ปี แต่ก็หาได้พ้นภาระของคุณพ่อไปไม่ ยามที่ลูกมีความทุกข์ไม่ว่าจะเรื่องใดๆก็ตาม คุณพ่อจะเป็นผู้ขจัดปัญหาและความทุกข์เหล่านั้นให้หมดสิ้นไป ดังนั้นการจากไปของคุณพ่อครั้งนี้จึงเป็นการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิตของลูก สุดท้ายนี้ถ้าชาติหน้ามีจริงขอให้ลูกได้เกิดเป็นลูกของคุณพ่ออีกทุกชาติไป กุศลผลบุญอันใดที่ลูกได้กระทำมาแล้วและที่ได้กระทำต่อไปในโอกาสข้างหน้า ลูกขออุทิศให้แด่ดวงวิญญาณของคุณพ่อ ขอดวงวิญญาณของคุณพ่อจงรับทราบและเป็นสุขโดยมิต้องเป็นห่วงลูกและน้องๆแต่อย่างใด

ลูกแดงของพ่อ

(จันทราทิตย์ ดำรงรัตน์)

๒๙ พ.ค. ๑๙

กราบคุณพ่อ

ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกนั้น สำหรับบางคนอาจจะเหินห่าง เพราะพ่อต้องทำมาหากิน ไม่ค่อยมีเวลากับลูกมากนัก แต่สำหรับครอบครัวของเรามันไม่ได้เป็นเช่นนั้นเลย พ่อกลับมีเวลาให้พวกเราได้มาก พ่อเป็นทุกๆอย่างของพวกเรา พ่อเป็นคนละเอียดรอบคอบ มัธยัสถ์ และทำงานหนักอยู่เสมอ แม้ว่าจะถึงวัยพักผ่อนก็ตาม ทั้งนี้เพื่อความสุขสบายของลูกๆ จนบางครั้งเราละอายใจมาก คุณพ่อเป็นคนที่ดำรงความยุติธรรมอย่างดีที่สุด สมกับเป็น นักกฎหมาย แม้ว่าท่านจะมีภรรยาหลายคน และมีลูกหลายแม่ แต่ท่านก็รักทุก ๆ คนเท่ากันหมด พวกลูกๆทุกคนก็รักกันเสมือนแม่เดียวกัน คุณพ่อให้ความสนิทกับลูกมาก จนบางครั้งพวกเรานึกว่าไม่มีอะไรจะมาพรากพวกเรากับคุณพ่อได้ และก็เป็นเช่นนั้น เพราะความตายของคุณพ่อพรากไปแต่ตัว ส่วนความรัก ความดี และคำสั่งสอนของคุณพ่อยังอยู่ในจิตใจของพวกเราทุกคน

จากลูกสิทธิ์

คุณพ่อขา

ในที่สุด วันที่แขกกลัวและไม่ต้องการให้มาถึงก็มาถึงจนได้ วันแห่งการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งในชีวิต แม้จะตระหนักดีว่าความตายเป็นกฎธรรมดาของมนุษย์ และถึงแขกจะได้เตรียมตัว เตรียมใจไว้บ้างก็ตาม แต่ก็ไม่เคยคิดว่าคุณพ่อจะจากพวกเราไปอย่างกระทันหันเช่นนี้ แขกนึกไม่ถึงเลยว่าเมื่อคุณพ่อมากรุงเทพฯเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์นั้น จะเป็นครั้งสุดท้ายที่แขกได้เห็น พูดคุย และได้สัมผัสคุณพ่อ

สิ้นคุณพ่อเหมือนแขกสิ้นทุกอย่าง คุณพ่อมีพระคุณสูงสุด เป็นผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างแก่ลูก ทั้งชีวิต สติปัญญา คุณธรรม ความเจริญตลอดจน ความรัก ความหวังดี คุณพ่อเป็นผู้ที่มีความอดทนและเพียรพยายามอย่างมาก คุณพ่อบอกพวกเราเสมอว่าจะทน จะสู้ต่อไปเพื่อลูกทุกคน เวลาเจ็บป่วย แขกยิ่งคิดถึงคุณพ่อมาก เพราะไม่ว่าจะดึกดื่นสักแค่ไหน คุณพ่อจะคอยสนใจดูอาการ และจัดหายามาให้ ถ้าชีวิตแทนกันได้แล้ว แขกยินดีจะให้ชีวิตตนเองสิ้นไปแทนคุณพ่อค่ะ

ที่สุด แขกขอกราบต่อดวงวิญญาณของคุณพ่อ สิ่งใดที่แขกเคยทำให้คุณพ่อไม่สบายใจหรือล่วงเกินใดๆแล้ว ขอคุณพ่อจงให้อภัยแขกด้วย กุศลผลบุญที่คุณพ่อได้ทำมาตลอดชีวิต รวมทั้งกุศลทั้งปวงที่แขกเคยทำมาทั้งหมด จงร่วมเป็นปัจจัยส่งดวงวิญญาณของคุณพ่อไปสู่สัมปรายภพตลอดกาล.

จากลูก **สุชาดา นาคพงศ์**

คำอาลัย

๒๕ ก.พ. ๑๙ เป็นวันสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิตของลูก ลูกไม่เคยคิดมาก่อนเลยว่าคุณพ่อจะจากไปอย่างกระทันหัน โดยที่ลูกไม่ทันได้เห็นใจคุณพ่อเลย จริงอยู่ ..แม้ว่าลูกจะเตรียมตัวเตรียมใจไว้รับสถานการณ์นี้อยู่แล้ว เนื่องจากคุณพ่อมีอาการป่วยอย่างหนักมาก่อน แต่ก็คิดว่าคุณพ่อจะยังอยู่เป็นหลัก เป็นร่มโพธิ์ของลูกต่อไปอีกนาน หรืออย่างน้อยก็นานกว่านี้ เพราะคุณพ่อเริ่มมีอาการดีขึ้นมากแล้ว และคุณพ่อเป็นคนมีกำลังใจดี เข้มแข็ง โดยเฉพาะวันสุดท้ายที่คุณพ่อมาเยี่ยมลูกที่กรุงเทพ ลูกจำได้ดีว่าคุณพ่อยังคงยิ้มแย้มแจ่มใส คุยกับลูกๆอย่างสนุกสนาน อันเป็นปกติวิสัยของคุณพ่อที่มักจะปลื้มอกปลื้มใจและมีความสุขอย่างมากเวลาได้พบลูกๆ ท่าทางของคุณพ่อในวันนั้นไม่บ่งบอกเลยว่าคุณพ่อกำลังถูกโรคร้ายคุกคามอยู่ ใครเล่าจะรู้ว่าวันนั้นจะเป็นวันสุดท้ายที่ลูกจะได้เห็นหน้าคุณพ่อ เพราะเมื่อคุณพ่อกลับมาบ้านที่นครสวรรค์ได้เพียงสัปดาห์เดียว ลูกก็ได้รับข่าวร้ายและไม่มีโอกาสเช่นนั้นอีกเลยตลอดชีวิต

การจากไปอย่างไม่มีวันกลับของคุณพ่อ ทำให้ลูกเสียใจอย่างยิ่ง ในเมื่อชีวิตของคุณพ่อทั้งกายและใจอุทิศให้กับลูก คุณพ่อทนเหนื่อยทนตรากตรำจากงานก็เพราะอยากให้ลูกได้รับความสุข สบายจากสิ่งที่คุณพ่อสร้างไว้ให้ ไม่ทันที่ลูกจะได้มีโอกาสตอบแทนพระคุณ คุณพ่อก็มาด่วนจากไปเสียก่อน แต่ทุกอย่างที่คุณพ่อสอนลูก ลูกจำได้เสมอ เพราะลูกรักและศรัทธาในตัวคุณพ่อมากที่สุด คุณพ่อเป็นพ่อที่

เข้าใจลูกทุกอย่างและทุกด้าน ท่านเป็นคนดี ไม่เคยถือตัว หรือเหยียดหยามคนที่ด้อยกว่า ท่านจึงเป็นที่พึ่งของคนอีกหลายคน นอกจากนั้นท่านเป็นคนรักการทำงาน ไม่เคยคดโกงใคร ซื่อตรงต่อตัวเอง และหน้าที่เสมอ ความดีของคุณพ่อมีอีกนานัปการ แต่ลูกก็ไม่อาจจะบรรยายได้หมด ลูกรู้แต่ว่าลูกภูมิใจอย่างมากที่สุดที่ได้เกิดมาเป็นลูกของคุณพ่อ และคุณพ่อไม่เคยตายไปจากความทรงจำของลูกเลย คุณพ่อยังอยู่.....ยังอยู่ในจิตใจของลูกอยู่เสมอ ตราบจนวันตาย ถ้าชาติหน้ามีจริง ลูกขออธิษฐานให้เราได้พบกันเป็นพ่อลูกกันอีก เพื่อลูกจะได้มีโอกาสทดแทนพระคุณ รับใช้คุณพ่อบ้าง

เมื่อยังมีชีวิตอยู่ คุณพ่อได้สร้างคุณงามความดี และทำบุญทำทานไว้มาก รวมทั้งมีจิตใจบริสุทธิ์ไม่เคยคิดร้ายต่อใคร ด้วยกุศลผลบุญนี้ จงส่งผลให้ดวงวิญญาณของคุณพ่อไปสู่สุขคติในสัมปรายภพตลอดกาล

รักและอาลัยมากที่สุด

อ้อย

คุณพ่อขา

แม้ว่าลูกจะรู้ว่าความตายเป็นสิ่งธรรมดาของโลก แต่เมื่อลูกต้องสูญเสียคุณพ่ออันเป็นสุดที่รักของลูกไป ลูกก็ไม่สามารถทำใจของลูกให้เป็นปรกติได้ ลูกเพิ่งรู้ว่า ลูกไม่เคยสูญเสียสิ่งใดอันมีค่าเท่ากับลูกต้องสูญเสียคุณพ่ออีกแล้ว ลูกเคยได้รับ ความรัก ความอบอุ่น ความทนุถนอม ความห่วงใย คติธรรม ความมั่นคง และอีกหลายสิ่งหลายอย่างจากคุณพ่อ บัดนี้สิ่งเหล่านั้นกำลังสลายไป สลายไปอย่างที่ลูกไม่สามารถจะหาจากผู้ใดทดแทนได้เลย

จริงอยู่ คุณพ่อเป็นผู้ที่มีสุขภาพอ่อนแอ มีโรคประจำตัว และคุณพ่อต้องรับประทานยาอยู่ตลอดเวลา คุณพ่อมิใช่เป็นผู้ที่มีร่างกายแข็งแรงดังที่ทุกคนเห็นอยู่เพียงภายนอก ลูกและทุกคนในครอบครัวทราบกันดี แต่โดยที่คุณพ่อเป็นผู้ที่มีจิตใจ แข็งแกร่ง อดทน และกำลังใจเป็นที่หนึ่ง คุณพ่อจึงมีใบหน้าอันแจ่มใส แม้คุณพ่อจะทราบถึงสุขภาพของคุณพ่อดี แต่บางครั้งคุณพ่อก็มีอารมณ์ฉุนเฉียว อาจเป็นเพราะคุณพ่อต้องรับภาระอันหนักมิใช่น้อย เพราะคุณพ่อมีบุตรและธิดาหลายคน คุณพ่อต้องรับผิดชอบ ทั้งงานภายในบ้านและนอกบ้าน คุณพ่อตรากตรำทำงานมิได้เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย เพื่อให้ลูกๆได้มีความสุข ลูกภูมิใจในตัวคุณพ่อของลูกเป็นที่สุด และด้วยสาเหตุดังกล่าว สุขภาพของคุณพ่อจึงทรุดโทรมลง และล้มป่วยอย่างหนักระยะหลัง จนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล เมื่อคุณพ่อมีอาการดีขึ้นและกลับมารักษาตัวที่บ้าน ลูกดีใจเหลือเกินลูกคิดว่า คุณพ่อจะยังอยู่เป็น

ร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกได้นานกว่านี้ แต่นั่นก็เป็นเพียงความฝันของลูก คุณพ่อได้จากลูกไปอย่างไม่มีวันกลับมา

คุณพ่อขา หากชาติหน้ามีจริง ลูกขออธิษฐานให้เกิดเป็นลูกคุณพ่อ และสิ่งใดที่ลูกล่วงเกินคุณพ่อ ขอคุณพ่อได้โปรดอภัยให้ลูกด้วย และบุญกุศลที่คุณพ่อสร้างมา จงดลบันดาลให้คุณพ่อไปสู่สุขคติในสัมปรายภพเถิดค่ะ

จากลูก

สุชาสินี นาคพงศ์

ไสวรินทร์ นาคพงศ์

รำลึกถึง

๗๐ ปี คุณพ่อมีอายุนานถึงเพียงนี้ แต่คุณพ่อค่ะ ลูกคิดว่า ๗๐ ปีมันนานก็จริง แต่มันก็เป็นเพียงบางครั้งเท่านั้น สำหรับลูก ลูกไม่คิดเลยว่ามันนาน มันสั้นค่ะ มันสั้นเกินไปสำหรับความสัมพันธ์ระหว่างคุณพ่อกับลูก ๑๗ ปีเท่านั้นเองค่ะ ที่แมวได้อยู่ใกล้ชิดกับคุณพ่อ ๑๗ ปี เท่านั้นเอง

คุณพ่อค่ะ

ลูกไม่คิดเลยว่า คุณพ่อจะจากพวกเราไป แมวคิดเสมอว่า ลูกเป็นคนที่โชคดีที่สุดที่เกิดมาเป็นลูกของคุณพ่อ ลูกรู้ดีว่าทุกคนยังอาลัยคุณพ่อมากแค่ไหน คุณพ่อเป็นร่มโพธิ์ของลูกๆ ลูกเคยภาคภูมิใจเสมอ ที่มีคุณพ่อมาเป็นคุณพ่อของแมว ลูกยังคิดถึงจดหมายที่คุณพ่อสั่งสอนลูก ถ้าหากให้เด็กสมัยนี้อ่านแล้ว ก็อาจจะคิดว่าคุณพ่อของแมวเป็นคนหัวโบราณ ไม่เลยค่ะ แมวไม่เคยที่มีความคิดเช่นนั้น มันอาจจะจริงที่ว่าคุณพ่อยึดมั่นแต่สิ่งดี สิ่งที่เป็นธรรมนิยมไทยโดยแท้ ถึงแม้ยุคนี้จะเป็นยุคสมัยใหม่ มันอาจจะเป็นการยากที่คุณพ่อท่านจะเข้าใจในเหตุการณ์สมัยใหม่ แต่คุณพ่อท่านก็ทำได้ ท่านเข้าใจเสมอ ท่านมีลูกหลายคน แต่ท่านก็เข้าใจในตัวของลูกๆ ทุกคน แต่ท่านก็เข้าใจในตัวของลูกๆทุกคน และลูกทุกคนก็เข้าใจในตัวของคุณพ่อเสมอ แมวรู้ว่าคุณพ่อท่านไว้วางใจในตัวลูกทุกคน ท่านเชื่อว่าลูกของคุณพ่อทุกคนจะไม่ประพฤติไปในทางที่ผิด และลูกทุกคนก็ทำตัวให้สมกับที่คุณพ่อไว้วางใจคะ

๒๕ กุมภาพันธ์

วันนี้ลูกก็สามารถไปกราบเท้าศพของคุณพ่อได้ ถึงแม้ว่าลูกจะอยู่ที่กรุงเทพก็ตามค่ะ มันใกล้จะถึงวันที่ลูกสอบแต่ลูกก็มามากราบเท้าคุณพ่อจนได้ แต่ลูกก็ไม่เคยจะทำให้คุณพ่อผิดหวังเลยใช่ไหมคะ ลูกก็สอบได้อีกตามเคย

วิญญาณของคุณพ่อ

ค่ะ มันเป็นของธรรมดาที่สรรพสิ่งทั้งปวงจะต้องพบจุดจบลูกแมวคนนี้ก็อดที่จะเสียใจไม่ได้ ในการจากไปของคุณพ่อในครั้งนี้แต่ลูกก็ยังมั่นใจเสมอว่า คุณงามความดีและการที่คุณพ่อเป็นคนใจบุญนั้นคงจะนำคุณพ่อไปสู่สุขคติในสัมปรายภพเทอญ

"ลูกแมว"

๒๕ กุมภาพันธ์ 19

วันนี้เองเป็นวันที่ลูกได้รู้ว่า ลูกได้สูญเสียสิ่งที่มีค่ามากที่สุดในชีวิตไป เหมือนกับลูกได้สูญเสียทุกสิ่งทุกอย่างไปด้วย ลูกไม่คิดว่าคุณพ่อจะมาจากลูกไปอย่างกระทันหัน ถึงแม้ลูกจะเตรียมใจไว้พอ แต่ลูกก็อดเสียใจไม่ได้ คุณพ่อเป็นคนเข้มแข็ง อดทนเพื่อลูกๆ คุณพ่อให้ความรัก ความอบอุ่น ความห่วงใย และทุกสิ่งทุกอย่างที่คุณพ่อจะให้แก่ลูกได้ ลูกเคยได้คุยได้หัวเราะกับคุณพ่อ มาบัดนี้สิ่งเหล่านี้กำลังสลายไป เหลือไว้แต่ความหว้าเหว่ เงียบเหงา ลูกคิดถึงคุณพ่อมากค่ะ อยากให้คุณพ่อมีชีวิตอยู่กับลูกให้ตลอดไป แต่คุณพ่อก็อยู่กับลูกได้เพียง ๑๔ ปี มันเป็นระยะเวลาที่สั้นมากระหว่างลูกกับคุณพ่อ พระคุณของคุณพ่อมีกับลูกมาก ถ้าชาติหน้ามีจริง ลูกขออธิษฐานให้ลูกและคุณพ่อได้เป็นพ่อลูกกันอีก เพื่อลูกจะได้มีโอกาสทดแทนพระคุณของคุณพ่อ

ขอให้ดวงวิญญาณของคุณพ่อให้อภัย ในสิ่งที่ลูกได้ล่วงเกินไปแล้ว ทั้งกาย วาจา ใจ. และขอให้ดวงวิญญาณของคุณพ่อไปสู่ที่สุขคติด้วยเทอญ

จากลูก **สวาทวิไล นาคพงศ์**

(กุ้ง)

แด่คุณตาที่เคารพ

คุณตาจาก พรากไป ใจหลานเศร้า
หลานจะเฝ้า คอยวัน ฝันไปหา
ขออุทิศ ส่วนกุศล ผลบุญพา
ให้คุณตา สู่สวรรค์ ชั้นฟ้าเทอญ

จากหลานของคุณตา

โจโจ้ – ไบเล่ แฟนต้า

(พงศธร–จันทรรัตน์–จันทรามาศ ดำรงรัตน์)

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๑๙

จากผู้เขียน

เนื่องในงานฌาปนกิจศพนายสมาน นาคพงศ์ เจ้าภาพต้องการพิมพ์หนังสือ "**พูดความจริง**"เล่ม ๑ เพื่อแจกแก่ผู้มาร่วมงาน โดยขออนุญาตผ่านมาทางคุณอนันต์ วิริยะพินิจ ผู้จัดการ "**สารสยาม**" ผู้เขียนรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่ง

ความจริงหนังสือของผู้เขียนทุกเล่ม ไม่เคยสงวนลิขสิทธิ์ไม่ว่าจะพิมพ์แจกหรือพิมพ์ขาย เพราะมีเจตนาอยู่ที่การเผยแพร่สัจจธรรม แต่มีข้อแม้นิดเดียวว่าเมื่อพิมพ์ทุกครั้งควรส่งมาให้ผู้เขียน เพื่อเก็บเป็นสถิติบ้างหรืองานเสร็จแล้วหนังสือเหลือจะส่งมาให้ช่วยแจกก็ยินดี

ด้วยกุศลจิตของเจ้าภาพ ที่พิมพ์หนังสือพูดความจริงเล่ม ๖ แจกเป็นธรรมบรรณาการ บวกกับกุศลจิตของผู้เขียน ขอให้อานิสงส์แห่งธรรมทานนี้ จงสำเร็จแก่ผู้ตายในที่ทุกสถานในกาลทุกเมื่อเทอญ

ธรรมรักษา

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๑๙

บทนำ

เรื่องในเล่มนี้ทั้งหมด ผู้เขียนไม่มีเจตนาที่จะเขียนเพื่อ "**ด่า**" ใคร แต่ต้องการจะชี้ข้อผิดข้อถูกมากกว่า แม้บางเรื่องจะมีการอ้างบุคคลและสถานที่บ้าง ก็เป็นการยกตัวอย่างให้เห็นจริงเท่านั้น มิได้เกิดเพราะ "**อคติ**" หรือ "**ริษยา**" แต่ประการใด

แม้จะตระหนักว่า "**ความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย**" แต่คนพูดความจริงนั้นตายมามากแล้วก็ตาม ผู้เขียนก็ยังสมัครใจที่จะยอมตาย แต่ขอให้ได้พูดความจริงเท่านั้นเป็นพอ

ก่อนที่ท่านจะได้เปิดไปอ่านเรื่องต่างๆ ในเล่มนี้ ขอให้ท่านได้โปรด "**ทำใจ**" ให้เป็น "**กลาง**" ไว้ก่อน แล้วท่านจะได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากหนังสือเล่มนี้ อีกทั้งเป็นการประหยัดเวลา ที่ท่านจะไม่ต้องไปหาหนังประเภทนี้ที่ไหนมาอ่านอีก

ทำไมจึงต้องออกหนังสือเล่มนี้ ?

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า พุทธศาสนาหรือพุทธบริษัทในเมืองไทยขณะนี้ เสื่อมโทรมมากจนเกือบจะหาเนื้อแท้ของศาสนาไม่พบแล้ว ทั้งนี้เพราะผู้ที่เข้าไปสัมผัสศาสนาหรือธรรมะแล้ว มักจะแสวงหาประโยชน์เข้าตัวเสียเป็นส่วนมาก บุคคลที่กล่าวนี้มีทั้งนักบวชและชาวบ้าน

จึงเป็นเรื่องที่น่าวิตกว่า พุทธศาสนาในเมืองไทยหรือพระภิกษุสงฆ์ จะไปไม่รอดหรือไปรอดก็รอดชนิดถูกกลืน จนไม่สามารถจะแยกออกได้ว่า ส่วนไหนเป็นเนื้อแท้ ที่พระพุทธเจ้าประทานไว้ และส่วนไหนเป็นสิ่งที่แปลกปลอมเข้ามาภายหลัง

ผู้เขียนมีเจตนาอันบริสุทธิ์ ที่จะแยกแยะ "**ส่วนกิน**" หรือ "**ศาสนาส่วนเนื้องอก**" ออกไปจากวงการของชาวพุทธให้มากที่สุด เท่าที่สติปัญญาของผู้เขียนจะอำนวยให้ได้ แม้ว่าการกระทำนี้ จะไปทำให้ "**ผลประโยชน์**" ของบางคนบางคณะเสียไป อันนี้ก็เป็นสิ่งที่หลีกเหลี่ยงไม่ได้

เรากำลังจะร่อน "**เพชร**" ถ้าพบกรวด หิน ทราย เราก็หยิบโยนทิ้งเสีย อย่าไปเสียดายมันเลย ถ้าเรามัวแต่เสียดายกรวด หิน ทราย เราก็ไม่มีทางจะพบ "**เพชร**" ได้ในชาตินี้

ด้วยจิตสำนึกในหน้าที่ของพุทธบุตร ผู้เขียนจึงต้องพยายาม "**เบี่ด**" ของที่ "**บี่ด**" และ "**หงาย**" ของที่ "**คว่ำ**" จนสุดกำลัง แม้การกระทำนี้จะเป็นการเบียดเบียน "**ตนเอง**" ในส่วนที่เราสมมติกันว่า "**เนื้อหนัง**" บ้างก็ตามที ผู้เขียนก็เต็มใจที่จะทำ และจะต้องทำตลอดไป ไม่ว่าผู้เขียนจะอยู่ในเพศหรือภาวะใดก็ตาม

ขอร้อง ขอวิงวอนต่อท่านผู้อ่าน ที่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้ โปรดอย่าได้เชื่อหรือปฏิเสธโดยทันที กรุณานำไปคิดไปใคร่ครวญด้วย "**จิตอิสระ**" ก่อน แม้ผู้เขียนจะพูดออกมาจากปากตนเอง ก็อย่าเพิ่งเชื่อ อย่าเพิ่งไว้ใจ เพราะมนุษย์นี้ "**มายา**" มากนัก แม้จะ "**โกนหัว**" และ "**ห่มผ้าเหลือง**" แล้วเราก็ยังไว้ใจไม่ได้

ถ้าบุคคลใด ไม่มี "**มโนธรรม**" และไม่มี "**สัจจนิยม**" ไม่มี "**สัจจธรรม**" ในใจแล้ว เราก็ยังไม่น่าจะให้ความไว้วางใจ

ค่าของคนอยู่ที่ผลของงาน
ฉะนั้นผู้ที่ต้องการจะเพิ่มค่าของตน
ก็ควรจะสร้างผลงานไว้แก่โลก
ให้มากและให้ดีที่สุด

พระ กับ การเมือง

พระ*ที่แท้จะต้องไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง เพราะการเมืองเป็นเรื่องของบุคคลหลายฝ่าย ถ้าพระไปเข้ากับฝ่ายหนึ่ง อีกฝ่ายหนึ่งก็จะรังเกียจและไม่เลื่อมใส พระที่แท้จะต้องวางตัวเป็นกลางไม่เอนเอียงเข้ากับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งด้วยอคติ ถ้าพระฝักใฝ่ในการเมืองหรือเข้ากับนักการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เขาผู้นั้นก็ไม่ใช่พระ แต่เป็น "ลูกชาวบ้าน" ที่อาศัยผ้าเหลืองคลุมตัว แล้วสนับสนุนนักการเมืองที่ตนชอบ เพื่อหวังประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง*

แต่ทั้งนี้และทั้งนั้น กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่กล่าวนี้ ย่อมมีข้อยกเว้นบ้างเหมือนกัน !

การที่ชาวบ้านเห็นพระเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับนักการเมืองเป็นครั้งคราวก็ดี หรือเป็นประจำก็ดี เราจะเอะอะโวยวาย เอาทีเดียวว่า พระองค์นั้นเล่นการเมือง หรือสนับสนุนนักการเมืองแล้ว ดูออกจะไม่ยุติธรรมนัก ! เพราะอะไรหรือ ?

ได้พูดแล้วว่า "**พระที่ดีจะต้องวางตัวเป็นกลางในทางการเมือง**

ด้วยเหตุนี้พระก็อาจจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับนักการเมืองได้ แต่ไม่ได้เข้าไปในฐานะผู้สนับสนุนหรือคัดค้านนโยบายของเขา

แต่เข้าไปในฐานะของผู้ให้แสงสว่างแก่นักการเมือง ?

เอาธรรมะไปให้เขา ว่างั้นเถอะ

ถ้าพระเข้าไปเกี่ยวข้องกับนักการเมืองแล้ว เราจะต้องดูเจตนาของท่านก่อนว่าเข้าในฐานะอะไร ?

โดยความจริง นักการเมืองก็เป็นประชาชน คนธรรมดาๆ เรานี่เอง และส่วนมากก็เป็นคนที่นับถือศาสนา ศาสนิกชนที่ดีไม่ว่าเขาจะประกอบกิจการงานใด ๆ เขาจะต้องเอาเรื่องศาสนาหรือพูดให้ตรงที่สุดก็ว่าเอาธรรมะในทางศาสนา เข้าไปเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันด้วยเสมอ

เป็นความผิดด้วยหรือ ? ที่นักการเมือง เอาพระมาให้แสงสว่างทางธรรมะแก่ตน ! ผู้เขียนมีความเชื่อมั่นว่า "นักการเมืองที่มีรากฐานอยู่บนธรรมะของศาสนาอย่างแท้จริงและเคร่งครัดแล้วเขาจะเป็นนักการเมืองที่มีใจสะอาด มือสะอาดและเป็นนักการเมืองที่ดีที่สุดในโลก"

ด้วยเหตุนี้ ใครก็ตามที่เห็นพระเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมือง จะด้วยวิธีการใดๆ ก็ตาม ก็อย่าด่วนตีโพยตีพายว่า

"ฉิบหายหมดแล้ว! ไม่ใช่พระแล้ว!! ศาสนาเสื่อมแล้ว!!! พระเข้าไปเล่นการเมือง....กูจะเลิกใส่บาตรแล้ว กูจะเลิกนับถือศาสนาแล้ว...."

ใครที่คิดอย่างนี้ เห็นทีจะเป็น "**เฒ่าล้านปีกลับชาติมาเกิด**" เป็นแน่แท้.

โปรดทราบว่า นักการเมืองก็มีหัวใจ อยากจะเป็นคนดีในทางศาสนา เหมือนกับศาสนิกที่ดีทั้งหลายทั่วๆไป เหมือนกัน ทำไมมาเล่นการเมืองแล้ว จะนิมนต์พระมาเทศน์โปรดบ้างไม่ได้หรือ?

ให้พระเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองเถอะ บ้านเมืองจะได้สงบร่มเย็น เป็นเมืองพระที่แท้จริงเสียที!

แต่เราจะต้องจับตาคอยดูเอาไว้ว่า พระเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองในฐานะอะไร? ในฐานะผู้แจกธรรมะให้นักการเมือง หรือว่า ในฐานะเป็นหัวคะแนนให้นักการเมือง?

ถ้าเป็นประการหลัง ก็จงช่วยกันดึงจีวรออกเสียก่อนเถอะ!

อย่าให้ผ้ากาสาวพัสตร์ อันเป็นธงชัยของพระอรหันต์ต้องด่างพร้อยหรือเหม็นกลิ่นคาวของนักการเมืองที่สกปรกต่อไปอีกเลย.

โบราณว่า "ระยะทางเป็นเครื่องพิสูจน์ กำลังของม้า กาลเวลาเป็นเครื่องพิสูจน์น้ำใจของคน" คำโบราณนี้ จะเป็นบทพิสูจน์ความจริงของพระ ที่เข้าไป เกี่ยวข้อง กับนัก การเมือง ได้เป็นอย่างดีทีเดียว

การเรี่ยไร

พูดถึงการเรี่ยไร ชาวบ้านก็มักจะนึกถึงซองกฐิน ซองผ้าป่า หรือที่เราเรียกกันว่า "**ฎีกา**" เป็นส่วนใหญ่ การเรี่ยไรทอดกฐินนั้นยังมีเวลาจำกัด คือตั้งแต่ออกพรรษาจนถึงกลางเดือน ๑๒ เรี่ยไรกันเพียงเดือนเดียวยังพอทนได้ แต่การทอดผ้าป่านี่สิช่างร้ายเหลือ เรี่ยไรกันทั้งตาปี จนชาวบ้านเขาเหม็นเบื่อ แต่ถึงจะเหม็นจะเบื่ออย่างไร ก็ต้องจำใจรับซองมา กลัวเพื่อนที่แจกซองจะโกรธหรือกลัวคนอื่นจะหาว่าขี้เหนียว แล้วจะไม่มีใครอยากคบด้วย ก็เลยต้องใส่ ๆ ไปแก้รำคาญ ที่ใจแข็งหน่อยรับซองเอาไปแล้ว เอาไปถวายพระ-เพลิงก็ยังเคยเห็น

ที่ชาวบ้านไม่ทำบุญ ไม่ใช่ว่าเขาไม่มีศรัทธา เขายังมีศรัทธาดีอยู่ แต่เขายังไม่เห็นประโยชน์ที่จะทำอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่ง ก็ไม่แน่ใจว่าเงินที่เขาบริจาคไปแล้ว จะตกไปถึง

วัตถุที่จะสร้างหรือเปล่า และวัตถุที่ว่าจะสร้างนั้นจะสร้างจริงหรือเปล่าก็ยังไม่แน่ใจอีก

มีผ้าป่าบางราย จัดทัศนาจรด้วย เงินที่เรี่ยไรได้ถูกหักเป็นค่ารถ, ค่าน้ำมัน, ค่าบริการเสียเกือบหมด บางรายติดลบถึงกับต้องไปยืมเงินวัดที่จะไปทอด ให้จ่ายไปก่อนก็เคยมี ด้วยเหตุนี้ชาวบ้านเขาจึงไม่ค่อยศรัทธาที่ทำไปส่วนมากก็เกิดจากการเกรงใจกัน, เห็นแก่หน้ากันบ้าง ถ้าหลบได้ก็มักจะหลบ เห็นซองกฐิน-ผ้าป่าเหมือนกับเห็นอหิวาต์! เป็นเรื่องที่น่าเห็นใจชาวบ้านอยู่มาก.

ทุกวันนี้เงินทองเป็นของหายาก จะจ่ายไปแต่ละบาทก็ควรจะคิดถึงประโยชน์ของมันเสียก่อน ถ้าเห็นว่าจ่ายไปแล้วไม่ได้ผลคุ้มค่า ก็อย่าจ่ายดีกว่า แม้จะทำให้ผู้แจกขัดใจบ้างก็น่าจะขัด คราวต่อไปจะได้ไม่เอามากแจกอีก อีกประการหนึ่ง ก็จะได้ไม่ไปส่งเสริม **"นักบุญใจบาป"** ให้มีอาชีพขึ้นมาอีกพวกหนึ่ง

ในที่บางแห่งจะมีการปิดกั้นรถโดยสารประจำทาง แล้วมีคนถือบาตรขึ้นมาบนรถเพื่อขอสตางค์เหมือนกับขอทาน จะมีพระหรือฆราวาสพูดไมโครโฟนอยู่ริมถนนให้ศีลให้พร ดูแล้ว

ออกจะสังเวชใจ ผู้เขียนไม่เคยให้ แต่เพราะมีคนอื่นให้อยู่ กิจกรรมนี้จึงได้มีอยู่ตลอดมา

บางวัดก็จัดการเรี่ยไรตลอดปี จนชาวบ้านไม่อยากเข้าวัด ที่ร้ายไปกว่านั้นบางวัดใช้วิธีบังคับเรี่ยไรเป็นรายหัว คือคนละ ๓๐ บาทรวด เพื่อนผู้เขียนไปโดนมาบ่นอุบเลย บอกบอกว่าทีหน้าไม่ไปวัดนี้อีกแล้ว ที่ทำอย่างนี้ทราบว่า เจ้าอาวาสกลัวว่าเรี่ยไรธรรมดาจะได้น้อย

เรื่องการเรี่ยไรด้วยการพิมพ์ฎีกาออกแจกจ่าย ยัดเยียดแกมบังคับนั้น เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ เพราะนอกจากจะทำให้คนต่างศาสนาเขาดูหมิ่นแล้ว คนในศาสนาเดียวกันก็เอือมระอาเต็มที มันเป็นการไล่คนไม่ให้เข้าวัดที่ชะงัดนัก ทำให้ภาพพจน์ของวัดเสียไป บางคนมีความรู้สึกว่า เห็นวัดเหมือนกับเห็นเจ้าหนี้!

จริงอยู่การก่อสร้างในวัดบางอย่างก็จำเป็นและที่ก่อสร้างมานานก็ย่อมจะชำรุดทรุดโทรม เราก็จะต้องบูรณปฏิสังขรณ์และก่อสร้างบ้างเป็นธรรมดา เป็นเรื่องที่น่าเห็นใจอยู่

ทางที่ถูกควรจะบอกกันเป็นการภายในก่อน ถ้าไม่พอใจจึงจะปิดประกาศ ให้ประชาชนทั่วไปรับรู้เท่านี้ก็น่าจะพอ อย่าถึงกับพิมพ์ฎีกาเหวี่ยงแหเลย มันน่าเศร้า!

แต่เดี๋ยวนี้การเรี่ยไรวิวัฒนาการไปมากแล้ว บางวัดรู้ว่าออกฎีกามักจะไม่ค่อยได้ผล หรือได้ก็น้อยมาก เกือบไม่คุ้มกับค่าพิมพ์ซอง เลยใช้วิธีสร้างพระเครื่อง, พระบูชามาเป็นของแลกเปลี่ยนแล้วก็โฆษณาว่าศักดิ์สิทธิ์บ้าง ได้บุญสองต่อบ้าง ให้บูชาพระของครอบครัวชาวพุทธ ก็เลยมีพระ "**ส่วนเกิน**" ไปอออยู่จนแน่น

เมื่อไรวัดทั้งหลายจะเลิกบุญ "**ส่วนเกิน**" อันนี้เสียทีก็ไม่รู้

การมีความรู้โดยปราศจากความดี
เป็นภัยอันใหญ่หลวง
และการมีความดีโดยไร้เสียซึ่งความรู้
ก็เปล่าประโยชน์
ขงจื๊

ตักบาตร

ส่วน*มาก ชาวพุทธไทยหรือชาวพุทธจีนในเมืองไทย มักสนใจศาสนาแต่ในแง่ของการทำบุญให้ทาน และที่ทำกันทั่วไปก็คือการ "ตักบาตร" เพราะเพียงแต่เจียด "ส่วนเกิน" นิดหน่อยเราก็ได้ชื่อว่าได้ทำบุญด้วยการ "ตักบาตร" แล้ว ด้วยมีพระมาโปรดถึงประตูบ้านทุกเช้า*

ในการใส่บาตร ถ้าเราคิดแต่เพียงว่า เมื่อมีพระอุ้มบาตรมา เรามีหน้าที่ใส่เราก็ใส่ๆให้มันเสร็จๆไปเสียเร็วๆ คิดอย่างนี้มันก็สบายใจไป ๘ อย่าง แต่มันยังรู้สึกว่าไม่ชอบด้วยเหตุผลนัก ทางที่ถูกแล้ว ก่อนที่เราจะใส่บาตร เราควรจะดูเสียก่อนว่า ในบาตรของพระนั้น มีอาหารมากน้อยเพียงใด ถ้ามีน้อยเรา ถ้ามีมากแล้วเราก็ใส่แต่น้อย หรือไม่ใส่เลยก็จะยิ่งดีก็ใส่ให้มากหน่อย

อย่าได้คิดปรารถนาดี โดยใส่จนแน่นบาตรหรือแนะให้ท่านหงายฝาบาตรเป็นอันขาด เพราะนอกจากพระท่านจะเป็นอาบัติแล้ว อาหารที่ท่านรับไปจะเป็น "**ส่วนเกิน**" ถ้าไม่ให้ลูก

ชาวบ้านช่วยกินต่อ ท่านก็จะเททิ้งเน่าบูดอยู่ข้างกุฏีเสียของเปล่าๆ

อย่าได้แนะให้พระเอาปิ่นโตหรือย่ามมาใส่อาหารเลย มันออกจะโลภมากไป เพียงแต่บาตรใบเดียวท่านก็ฉันไม่หมดแล้ว ถ้าท่านเอาปิ่นโตหรือย่ามมาอีก อาหารจะเหลือมากขนาดไหน การที่พระโลภมากในอาหารมันเป็นบาป ญาติโยมอย่าได้ส่งเสริมเลย เอาไปมากท่านก็เอาไปทิ้งเปล่าๆ สมัยนี้ของแพงควรจะช่วยกันประหยัดให้มาก.

ถ้าเห็นพระหรือเณรมาองค์เดียว แล้วมีเด็กหิ้วปิ่นโตมาหลายเถาก็ดี หรือท่านมีย่ามและหิ้วปิ่นโตมาเองก็ดี ชาวบ้านไม่ควรจะสนับสนุนพระ-เณรพวกนี้ เพราะท่านไม่รู้จักประมาณในการรับบาตร เอาไปทิ้ง ๆ ขว้าง ๆ หรือเอาให้เด็กวัดขนเอาไปกินที่บ้านเป็นถังๆ เป็นการเอาเปรียบชาวบ้าน ทำให้ชาวบ้านอีกพวกหนึ่งกินแรงชาวบ้านอีกพวกหนึ่ง มันไม่ยุติธรรมเลย

โดยปกติ บาตรพระใบเดียว ถ้าใส่อาหารเต็มพอดีพระฉันองค์เดียว ๒ มื้อก็ยังไม่หมดเลย ถ้าพระออกบิณฑบาตทุกองค์แล้วได้อาหารมาเต็มบาตร พระทั่วเมืองไทยจะมี "**ส่วนเกิน**" มากมายแค่ไหน?

ถ้าเราคิดในแง่ดีว่า พระท่านออกมารับบาตรองค์เดียว แล้วนำเอาไปเลี้ยงพระที่ไม่ได้ออกรับบาตรอีก ๒-๓ องค์ คิดอย่างนี้ก็ได้ แต่มีส่วนที่เป็นจริงหรือส่วนถูกน้อย มีส่วนผิดมาก คือทำให้พระอีกพวกหนึ่งขี้เกียจ เอาเปรียบเพื่อน กินแรง "**ส่วนเกิน**" ของเพื่อน ถ้าเปลี่ยนกันออกรับบาตรบ้างก็ยังน่าดู.

คิดดู.... ชาวบ้านเขาต้องเสียสละหยาดเหงื่อแรงงานมากมายแค่ไหน จะใส่บาตรแต่ละครั้งเขาต้องเสียทั้งวัตถุและแรงงาน พระ-เณรเพียงแต่อุ้มบาตรไปรับ เพียงแต่ลงแรงไม่ได้ลงทุนอะไรเลย มันน่าจะเห็นใจเขาบ้าง ควรจะรับมาแต่พอฉัน หรือเหลือเผื่อแมว-หมาบ้างเล็กน้อยก็น่าจะพอแล้ว

บางวัดพระรับบาตรมาแล้ว มาฉันรวมกัน ๔-๕ องค์ มีอาหารเหลือเป็นถังๆ แล้วเด็กวัดก็จะเอาไปให้พ่อแม่กินอีกต่อหนึ่ง เห็นแล้วสลดใจ ทานของทายกมาเป็น "**ส่วนเกิน**" ของชนอีกพวกหนึ่ง

ที่เขียนนี้ ผู้เขียนไม่มีเจตนาจะชักชวนให้ชาวบ้านเลิกใส่บาตร หามิได้ เพราะผู้เขียนก็เป็นผู้ "**บริโภคส่วนเกิน**" ของชาวบ้านอยู่ด้วย แต่อยากให้ชาวบ้านได้รับบุญจากการใส่

บาตรให้มากที่สุด และเสียวัตถุให้น้อยที่สุด ผู้เขียนมั่นใจว่าชาวบ้านจะช่วยได้ดีกว่า ที่จะให้ผู้เขียนเที่ยวตระเวณไปบอกพระ ที่ออก รับบาตร เพราะนอกจากจะบอก ไม่ทั่วถึงแล้วบางทีจะไปถูกพระขี้โลภเหยียบเอาตายด้วย

การบิณฑบาต เป็นกิจจำเป็นที่พระพุทธเจ้าได้บัญญัติไว้ ให้พระทุกรูป "**ต้อง**" ออกบิณฑบาตร เว้นไว้แต่ป่วยแก่มาก มีงานอื่นต้องทำ หรือมีเหตุจำเป็นไม่สามารถจะออกได้ก็สุดวิสัย

การบิณฑบาต นอกจากเป็นการโปรดสัตว์ คือให้ความสะดวกแก่ชาวบ้าน ได้มีโอกาสทำบุญโดยไม่ต้องเสียเวลาไปที่วัดแล้ว ยังเป็นการออกกำลังกายที่ดีที่สุดของพระ ทำให้ได้รับอากาศดี อากาศบริสุทธิ์ในยามเช้า และทำให้เป็นคนที่นอนตื่นเช้าด้วย

ชาวพุทธที่แท้ ควรจะใส่บาตรด้วยปัญญา

ในการใส่บาตรแต่ละครั้ง นอกจากมีศรัทธาเป็นทุนอยู่แล้ว ควรจะมีปัญญากำกับไปด้วยเสมอ คือนอกจากจะพิจารณาถึงความเหมาะสม ในการใส่บาตร คือไม่ใส่จนล้นบาตรแล้ว ควรจะดูวันใส่บาตรด้วย

วันไหนในรอบสัปดาห์ มีคนใส่บาตรมากที่สุด เช่นวันพระ วันเสาร์ อาทิตย์ มักจะมีคนจรใส่บาตรกันมาก ผู้ที่ใส่ประจำน่าจะงดเสีย เพื่อเปิดโอกาสให้คนอื่นได้ใส่บาตรบ้าง เพื่อมิให้อาหารของท่านต้องมี **"ส่วนเหลือ"** มากจนเกินไป.

เรื่องนี้ ผู้เขียนต้องขอชมเชย ชาวบ้านใกล้เคียงกับวัดชลประทาน โดยเฉพาะบ้านพักในกรมชลประทาน เขาใส่บาตรสม่ำเสมอดีมาก ผู้ที่ใส่ประจำทุกวันเขาจะหยุดวันอาทิตย์หรือวันพระ แล้วจะมีพวกใส่จรมาใส่แทน ทำให้พระได้รับอาหารสม่ำเสมอทุกวัน

อยากจะเน้นเป็นพิเศษ สำหรับวันสำคัญทางศาสนาเช่นวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา ฯลฯ ในวันเหล่านี้ ควรจะเอาอาหารสดไปวัดให้น้อยที่สุด อย่าเอาทัพพีไป ควรเอาช้อนไปตักแทนหรือจะเอาอาหารแห้ง เช่นข้าวสาร เครื่องกระป๋องหรือของที่เก็บไว้นาน ๆ ไปด้วยก็ยิ่งดี

ฉะนั้น ชาวบ้านที่ฉลาดในการใส่บาตร ควรจะมีศรัทธากับปัญญาเดินเคียงคู่กันการทำบุญตักบาตรหรือการทำบุญชนิดอื่นของท่าน จะได้บุญเต็มเม็ดเต็มหน่วย ชนิดเสียของน้อยแต่ได้บุญมาก หรือ **ได้ประโยชน์สูง แต่ประหยัดสุด** เป็นต้น

△ ▲ △

"บุญ"

ถ้าเราจะถามชาวบ้านทั่ว ๆ ไปว่า ให้ทานทำไม ? ตักบาตรทำ? ไหว้พระทำไม? ไปวัดทำไม? หรือทำอะไร ๆ ที่เกี่ยวกับศาสนาก็ดี. เขาทำไปทำไมกัน ? เราก็จะได้คำตอบที่ตรงกันเป็นส่วนมากว่า "**ต้องการบุญ**" ถ้าถามต่อไปว่า "**บุญ**" คืออะไร ? คราวนี้ทุกคนคงจะให้คำตอบไม่เหมือนกันแน่ ที่ร้ายไปกว่านั้น บางคนก็ตอบไม่ได้ว่า "**บุญ**" คืออะไร ? เห็นเขาทำกันมาเราก็ทำกันต่อไป

ทั้งนี้....เพราะคำว่า "**บุญ**" นั้นกินความกว้างมาก.

การที่เราจะทำอะไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของโลกล้วน ๆ หรือเรื่องของธรรมล้วน ๆ ถ้าทำด้วยจิตที่เป็น "**กุศล**" ด้วยความจริงใจและบริสุทธิ์ใจแล้ว ก็จัดได้ว่าเป็น "**บุญ**" ทั้งสิ้น.

แต่การทำ "**บุญ**" แบบโลก ๆ เช่นการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การสงเคราะห์เพื่อนบ้าน การสร้างโรงเรียน โรงพยาบาล

เป็นต้นชาวบ้านมักจะไม่ชอบทำ เขาถือว่าเป็น "**ทาน**" มีผลต่ำกว่า "**บุญ**" และบุญที่แท้จะต้องไปทำแก่พระหรือศาสนาเท่านั้น!

ถ้าได้บริจาคให้กับพระหรือศาสนาแล้ว แม้จะทำจนหมดตัว ไม่มีกิน ไม่มีใช้แบบพระเวสสันดรเขาก็พอใจ แถมยังถือว่าได้บุญแรงที่สุด นับว่าเป็นความเห็นที่ยังไม่ถูกต้องนัก

ชาวบ้านโดยทั่วไป มักจะมีความยึดถือที่ผิดๆว่า การทำบุญจะต้องมีทรัพย์สินเงินทองข้าวของมากจึงจะทำได้ และที่ถือเลยไปถึงกับว่าไม่มีเงินแล้วจะทำบุญไม่ได้ อย่างนี้ดูออกจะมากไป

แท้จริงแล้ว การทำบุญในทางศาสนานั้นไม่มีเงินทองแม้แต่เก๊เดียวก็ยังทำได้ และทำได้ดีกว่าเหนือกว่า สูงกว่าการทำด้วยเงินทอง หรือวัตถุใด ๆ เสียด้วยซ้ำไป.

ในทางศาสนาท่านกำหนดการทำบุญไว้ด้วย หลักกว้าง ๆ ๒ ประการ คือ:-

- *การทำบุญที่ต้องใช้สิ่งของ*
- *การทำบุญที่ไม่ต้องใช้สิ่งของ*

การทำบุญที่ต้องใช้สิ่งของ เช่น บริจาคเงินก่อสร้างวัตถุต่าง ๆ ในศาสนา มีโบสถ์ กุฏิ วิหาร ศาลาการเปรียญ หรือ

ถวายทาน ตักบาตร เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ต้องมีเงินจึงจะทำได้.

การทำบุญที่ไม่ต้องใช้สิ่งของ เช่น การรักษาศีล การเจริญภาวนา การฟังธรรม การช่วยเหลือกิจการสาธารณะต่างๆ ด้วย กำลังกายกำลังความคิดหรือคำพูด ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสัตว์ ไม่เสพของเสพติด พูดจาไพเราะ อ่านหนังสือธรรมะ สนทนาธรรมะ การนอบน้อมกราบไหว้ผู้ทรงศีลทรงธรรม การไม่คิดร้ายต่อใคร การระลึกถึงความตาย การแผ่เมตตาปรารถนาดีต่อคนและสัตว์ทั่วไป สิ่งเหล่านี้ไม่ต้องใช้เงินเลย แถมเป็นบุญที่สูงสุด คือเป็นคือเป็น "**ยอดบุญ**" เสียด้วย แต่ชาวบ้านกลับให้ความสนใจน้อย เป็นเรื่องที่น่าแปลก!

บุญขั้นสูงสุดในทางศาสนาอีกหลายอย่าง ก็ทำได้โดยไม่ต้องใช้เงินเลย เช่นการมองคนในแง่ดี การไม่คิดเอาเปรียบผู้อื่น การทำให้จิตใจสดชื่นร่าเริง การไม่ยึดมั่นในสิ่งใด ๆ เหล่านี้เป็นบุญที่สูงสุด มีผลสูงกว่าการทำบุญตักบาตร ถวายทาน หรือการบริจาคเงินก่อสร้างวัตถุใด ๆ.

แปลก แต่ จริง! ชาวพุทธส่วนใหญ่ มุ่งหน้าแต่ทำบุญด้วยวัตถุ จนลืมเรื่องของจิตใจเสียสิ้น บางคนถึงกับพูดว่า ไม่

มีเงินไม่อยากไปวัด นี่เป็นการพูดด้วยความหลงขนาดไหน ? ก็น่าจะลองคิดดู

ถ้าชาวพุทธติดบุญอยู่แค่วัตถุแล้ว ชาตินี้ทั้งชาติเขาจะไม่ได้พบความสุขที่แท้จริงเลย !

ที่จริง!... การทำบุญด้วยวัตถุนั้น เป็นบันไดขั้นแรกที่จะก้าวหน้าขึ้นไปสู่บุญที่สูงกว่าอมตะกว่าเท่านั้น

จริงอยู่... มนุษย์ต้องอาศัยวัตถุสิ่งของเป็นเครื่องยังอัตภาพให้เป็นอยู่ แม้แต่ผู้ที่ออกบวชก็หนีกฎอันไปไม่พ้น แต่การที่เราติดอยู่แค่วัตถุ ไม่เลื่อนตนเองให้พ้นไปจากขั้นนี้ มันก็เป็นอันตรายอย่างยิ่งเช่นกัน

ในชีวิตประจำวันของทุกคน เราสามารถที่จะทำบุญได้ตลอดเวลา โดยไม่ต้องเสียเงินหรือเสียเวลาเลย เช่น. เวลาเรากำลังทำงานอยู่ เกิดความต้องการ (โลภ) ขึ้นมา เกิดความไม่พอใจ (โกรธ) ใครขึ้นมา เกิดความมัวเมา, งมงาย (หลง) ขึ้นมาก็ขอให้เรายับยั้งชั่งใจไว้ก่อน อย่าได้ปล่อยไปตามอารมณ์ที่จิตของเราเกิดความผันผวน ให้พิจารณาถึงผลดี-ผลเสียของสิ่งนั้นเสียก่อน เรียกสติ–สัมปชัญญะมาให้เร็วที่สุด แล้วแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเหล่านั้นด้วย "**ปัญญา**" หรือเหตุผลที่ใคร่ครวญดีแล้ว ก็จะได้ชื่อว่าเป็นการทำบุญที่สูงสุด

ในการปฏิบัติกิจในพระศาสนาทั้งหมด พระพุทธเจ้าทรงตรัสว่ามีอยู่ ๒ ประการ คือ:–

- อามิสบูชา การบูชาพระพุทธเจ้า ด้วยสิ่งของ
- ปฏิบัติบูชา การบุชาพระพุทธเจ้าด้วยการปฏิบัติตามธรรมะ

ทั้งสองประการนี้ พระพุทธเจ้าตรัสสรรเสริญว่า การปฏิบัติบูชาเป็นการปฏิบัติที่เลิศที่สุด ถึงกับทรงยืนยันว่า ศาลนาของพระองค์จะตั้งอยู่ได้ก็ด้วยการปฏิบัติบูชาเท่านั้น

เพราะเหตุว่า ถ้ามีการปฏิบัติบูชาอย่างจริงจังและจริงใจแล้ว อามิสบูชามันจะเกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติ และมันจะเป็นอามิสบูชาที่บริสุทธิ์ผุดผ่องด้วย

ฉะนั้น ชาวพุทธที่แท้จึงไม่ควรที่จะยึดถือการทำบุญด้วยวัตถุเพียงอย่างดียว จนลืมส่วนที่เป็นบุญเป็นกุศลอันสูงสุด ที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนให้เสียสิ้น.

ให้ เขา ริษ ยา

ดี ก ว่า

ให้ เขา สง สาร

การบวชแบบประหยัด

ผู้เขียนเคยเห็นงานบวชมามาก แต่ละแห่งมักจะลงทุนชนิด "ตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ" หรือเป็นการ "สูญเปล่า" เสียมากกว่าที่จะได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง ในเมืองไทยเรามีผู้นิยมบวชประเภท ๓ เดือนในระหว่างพรรษากันปีละมาก ๆ บางวัดมากกว่าพระบวชเก่าตั้งหลายเท่า มีใครเคยคิดบ้างหรือเปล่าว่า เราได้สูญเสีย "ส่วนเกิน" ไปปีละเท่าไหร่?

ในภาคกลางหรือชนบททั่ว ๆ ไป การบวชนาคแต่ละคนต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมาก บางรายเป็นหนี้สินจนพระสึกออกมาแล้วตั้งหลายปี ก็ยังใช้เขาไม่หมด บางรายสะสมเงินทองไว้เป็นเวลานาน พอบวชลูกบวชหลานคนเดียวก็หมดตัว บางรายต้องฆ่าวัว ฆ่าควายที่แสนรัก เพื่อเอาเนื้อมาเลี้ยงแขกในงาน งานบุญก็เลยกายเป็นงานบาปไปด้วย

ที่ร้ายไปกว่านั้น ยังนำเอาเหล้ามาเลี้ยงกันในงาน พอตึงหน้าก็ฆ่ากัน งานบวชก็เลยกลายเป็นงานศพไปอย่างไม่น่าสะสาร มีข่าวให้เราได้อ่านกันในหน้าหนังสือพิมพ์แทบทุกปี

"ทำไมจะต้องเอาเหล้ามาเลี้ยงในงานด้วย"

"ไม่เลี้ยงก็น้อยหน้าบ้านอื่นเขาซี่ บวชลูกหลานทั้งทีเสียเท่าไหร่ให้เสียไป"

การบวชที่แท้จริงนั้นใช้เงินไม่มากเลย ถ้าเราไม่เห่อตามสังคมในทางที่ผิด ๆ ไม่คำนึงถึงความเป็นผู้มีหน้าใหญ่ใจโตจนเกินไป ไม่เอางานบุญไปหนุนกิเลส คือเกิดความคิดที่ว่า จะต้องให้ทัดเทียมเขา หรือให้เหนือกว่าเขา แต่ลืมดูกระเป๋าตัวเอง เขามีงานเลี้ยงใหญ่ เราก็ต้องมีบ้าง เขามีดนตรีลิเกเราก็ต้องมีให้ได้เหมือนกับว่าถ้า ไม่มี แล้ว มัน จะ มอง หน้าเขาไม่ได้อย่างนั้นแหละ

เท่าที่ผู้เขียนเกิดมา ยังไม่เคยเห็นงานบวชที่วัดไหน จะประหยัดไปกว่าวัดชลประทานฯ เลยที่วัดนี้จะตัดพิธีรีตองที่ไม่จำเป็นออกไปจนหมด แม้กระทั่งดอกไม้ ธูป เทียน ท่านก็ว่าไม่ใช่สิ่งจำเป็นคราวที่ผู้เขียนบวชก็เลยสบายไป ๘ อย่าง คือเกือบจะไม่ได้ใช้เงินเลย เพราะบาตร จีวร ก็มีคนให้แล้วอุปัชฌาย์ คู่สวด และพระอันดับผู้เขียนก็สนองนโยบายประ–หยัดของหลวงพ่อ โดยการไม่ได้ถวายปัจจัยเลยแม้แต่เก๊เดียว.

ก่อนถึงวันบวช ๑ เดือน หลวงพ่อได้ประชุมเจ้าภาพ

และผู้จะบวช ว่าให้ตัดสิ่งฟุ่มเฟือยต่างๆ ออกไปให้หมด ให้บวชแบบประหยัดที่สุด พอที่จะสรุปเป็นเรื่องใหม่ๆ ได้ดังนี้

๑. การทำขวัญนาค ท่านว่าสิ้นเปลืองโดยไม่จำเป็น ถ้าอยากจะทำก็ขอให้เปลี่ยนเป็นนิมนต์พระไปเทศน์ให้ฟังสัก ๑ กัณฑ์ก็พอ

๒. ดนตรีประโคม–แห่ เช่น. ปี่พาทย์, แตร, กลองยาว ไม่ควรมี และไม่ให้เอามาแห่ให้หนวกหูในวัดด้วย

๓. มหรสพ เช่น. วงดนตรี, ลิเก, รำวง ไม่ต้องมี

๔. ของถวายพระ เช่น. ดอกไม้กระดาษเป็นพุ่ม สำหรับถวายพระอุปัชฌาย์ คู่สวด และพระอันดับ ให้งดเสีย

๕. ของถวายพระบวชใหม่ ให้ถวายแต่ของที่จำเป็นจริงๆ อย่าให้เกะกะรุงรัง และเป็นกังวลในการรักษา อีกทั้งจะไม่สะดวกแก่การประพฤติธรรมวินัยด้วย.

"ผู้ไม่มีเงินเลยจะบวชได้ไหม?"

"บวชได้สบายมาก"

ที่วัดนี้มีบริขารมาก เพราะผู้ที่บวช ๓ เดือนสึกออกไปแล้ว ส่วนมากจะให้บริขารไว้กับวัดหลวงพ่อต้องรวบรวมส่งไปให้วัดที่ขาดแคลนในต่างจังหวัดปีละมากๆ ถ้าผู้จะบวชไม่มี

เงินซื้อบริขาร จะมาขอท่านสักชุดท่านก็คงจะไม่ขัด ขอแต่ให้จนจริงๆ เถอะได้บวชแน่

"แล้วเงินที่จะถวายพระอุปัชฌาย์ คู่สวดและพระอันดับล่ะ"

"เรื่องเล็กมาก! เราก็เลือกบวชเป็นหางนาคเขาสิ เราไม่ถวายก็ไม่น่ารังเกียจแต่ประการใด"

"หลังจากบวชแล้วเราจะเอาเงินที่ไหนใช้?"

"ก็เรื่องเล็กอีก! ผู้บวชที่วัดนี้จะต้องไม่เสพของเสพติดทุกชนิด เช่น, บุหรี่ น้ำชา กาแฟ ฯลฯ ถ้าเคยติดมาก่อนก็ต้องพยายามเลิก เพราะหลวงพ่อท่านไม่ชอบ เราอยู่กับท่านเราก็ต้องเชื่อฟังท่าน อาหารก็อุดมสมบูรณ์พออยู่ได้อย่างสบาย เงินจึงเกือบจะไม่ต้องใช้เลย

ทุกวันนี้ของทุกอย่างแพงมาก อุปกรณ์การบวชก็แพงตามไปด้วย มีของหลายอย่างที่ซื้อมาแล้วก็ไม่ได้ใช้ เช่น ที่กรองน้ำเป็นต้น ชาวพุทธจึงควรจะประหยัดให้มาก แล้วนำเงินส่วนที่ประหยัดนั้นไปบำรุงวัดในรูปของมูลนิธิ เพื่อเก็บแต่ดอกผลมาใช้ ก็จะได้ประโยชน์มหาศาล.

ศาลพระภูมิ

ในการอบรมพระนวกะระหว่างพรรษารุ่ง ปี ๒๕๑๘ ท่านอาจารย์ภิกขุปัญญานันทะ พระอุปัชฌาย์ ได้เน้นหนักในเรื่องความงมงายหลายเรื่อง และในหลาย ๆ เรื่องนั้น ก็มีเรื่องศาลพระภูมิรวมอยู่ด้วย ท่านได้ยกเรื่องจริงมาประกอบในการอบรมครั้งนั้นรวม ๒ เรื่องคือ:–

เรื่องที่ ๑ *มีครอบครัวชาวพุทธ ที่เป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อที่ไม่เลื่อมใสศาลพระภูมิอยู่คนหนึ่ง ในบ้านที่เขาอยู่มีศาลพระภูมิเก่าอยู่หลังหนึ่ง แม่ของเขามีความเลื่อมใสมาก เอาดอกไม้ ธูป เทียนไปไหว้ทุกวัน ตัวเขาคิดอยากจะรื้อทิ้งก็เกรงใจแม่ เลยปล่อยไว้จนได้เรื่องคือวันหนึ่ง แม่ของเขากำลังแหงนหน้าไหว้อยู่ศาลพระภูมิเกิดหักลงมาตีเอาหน้าผากของแม่แตกเป็นผลให้ต้องเย็บถึง ๘ เข็ม ลูกชายโกรธมากตรงไปที่ศาลพระภูมิ แล้วชี้มือไปที่ศาลประกาศว่า*

"ชะชะ กูอุตส่าห์ให้มึงอยู่ฟรี ไม่เก็บค่าเช่าที่ก็ดีนักหนาแล้ว แทนที่มึงจะมีกตัญญู หนอย...กลับเนรคุณตีหน้าแม่กูเกือบตาย ต้องเย็บถึง ๘ เข็ม เสียแรงที่แม่กู

เอาดอกไม้ ธูป เทียน มาบูชามึงไม่เคยขาด มึงยังทำได้ มึงอย่าอยู่ด้วยกันเลย"

ว่าแล้วเขาก็ยกเอาศาลพระภูมิทรยศอันนั้น ไปทิ้งลงในคลองแสนแสบหน้าบ้าน แม่ก็เลยเลิกนับถือศาลพระภูมิแต่นั้นมา ครอบครัวนี้ก็อยู่เป็นสุขสืบมาจนทุกวันนี้.

หลวงพ่อได้ระบุชื่อคนที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งผู้เขียนรู้จักดีแต่ยังไม่ได้ขออนุญาต จึงไม่อาจจะนำลงได้.

เรื่องที่ ๒ หลายปีมาแล้ว มีศาลพระภูมิอยู่หลังหนึ่งปลูกมานานแล้ว อยู่ในที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย ศาลที่ว่านี้ปลูกอยู่ที่สถานีรถไฟหัวลำโพง กรุงเทพฯ นี่เอง ต่อมาทางการรถไฟต้องการจะใช้ที่ดินตรงนั้น จะรื้อศาลพระภูมิทิ้งก็ไม่กล้า รองผู้ว่าการรถไฟฯ ซึ่งเป็นศิษย์ของหลวงพ่อจึงได้มานิมนต์ขอให้หลวงพ่อไปช่วยรื้อให้ ที หลวง พ่อ บอก ว่ามันจะไปยากเย็นอะไร ก็รื้อมันเองก็ได้ รองผู้ว่าการฯ บอกว่าผมมันใจยังไม่แข็งพอ ขอให้หลวงพ่อช่วยที หลวงพ่อก็รับคำ.

พอหลวงพ่อไปถึงหน้าศาลพระภูมิ เข้าไปยืนใกล้ๆ ศาลแล้วท่านก็พูดว่า

"แหม!...ร้อนออกจะตาย มานั่งอยู่ได้ไม่รู้จักไปอาบน้ำอาบท่าเสียมั่ง

พูดจบท่านก็เอามือล้วงเข้าไปในศาล หยิบเอาเจว็ด อันเล็กที่วางพิงอยู่ในศาล แล้วเดินออกไปทิ้งลงในคลองผดุงกรุงเกษม ข้างสถานีรถไฟหัวลำโพงนั่นเอง แล้วท่านก็เดินมาที่ศาลบอกกับคนงานรถไฟที่รองผู้ว่าการฯ เตรียมไปช่วยรื้อว่า

"เอ้า!...ถอนเอาไปทิ้งได้แล้ว เจ้าของเขาไปอาบน้ำอยู่ในคลองโน่น

เรื่องก็ยุติกันเพียงนั้น ไม่มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นอีกต่อไป.

หลวงพ่อได้เล่าต่อไปอีกว่า ศาลพระภูมินี้ไม่มีความศักดิ์สิทธิ์จริงอย่างชาวบ้านเขานับถือหรอก มันเป็นความงมงายไร้เหตุผล ถ้าศาลพระภูมิศักดิ์สิทธิ์จริงมันคงมาเขกหัวหลวงพ่อนานแล้ว เพราะหลวงพ่อต่อต้านศาลพระภูมิมาหลายสิบปีแล้ว นับว่าเป็นเรื่องที่น่าคิด.

ท่านผู้อ่านที่เคยเชื่อถือในเรื่องนี้ ก็น่าจะรับไว้พิจารณาบ้างว่า ถ้าพระภูมิแน่จริงไฉนจึงไม่มีปัญญาปลูกบ้านอยู่เองได้ ต้องอาศัยฝีมือมนุษย์ปลูกให้ ปลูกให้อยู่แล้วยังต้องบำรุงเลี้ยง ถ้าเลี้ยงไม่ดียังให้โทษเสียอีก แล้วอย่างนี้เราจะปลูกให้เสียเงินและเปลืองที่ดินทำไม ?

ชาวพุทธที่แท้ควรจะทำอะไรด้วยปัญญา ไม่ควรจะทำอะไรตาม ๆ กันมาโดยขาดเหตุผล.

พระธุดงค์

พอเห็นหัวเรื่องว่า "**พระธุดงค์**" ชาวบ้านส่วนมากจะนึกถึงพระประเภทหนึ่ง ที่ห่มจีวรสีคล้ำ ๆ จนเกือบจะดำ สะพายบาตร แบกกลดหิ้วกาน้ำ เที่ยวเดินท่อม ๆ ไปตามป่าเขาลำเนาไพร ไปองค์เดียวบ้างไปเป็นหมู่คณะบ้าง ว่าเป็นพระธุดงค์หรือบ้างก็ว่าเป็น "**พระกรรมฐาน**" ก็นับว่าถูกอยู่แต่ไม่ถูกทั้งหมด.

คำว่า "**ธุดงค์**" เป็นชื่อของวัตรปฏิบัติชนิดหนึ่งของพระ มีทั้งหมด ๑๓ ข้อด้วยกัน การเดินหรือจาริกไปตามป่าเขาก็เป็น "**วัตร**" ข้อหนึ่งใน ๑๓ ข้อ ธุดงค์เป็นอุบายในการทรมานหรือย่างกิเลสตัณหา ให้เบาบางลง ใครทำได้พระพุทธเจ้าก็สรรเสริญ.

ในที่นี้ผู้เขียนใคร่จะเจาะจงยกเอามา พูดเฉพาะการเดินธุดงค์เท่านั้น ข้ออื่น ๆ จะเว้นเสีย อยากจะชี้ให้ชาวบ้านดูว่า อย่างไรเป็นพระธุดงค์แท้ อย่างไหนเป็นพระธุดงค์เทียม

เพื่อมิให้ชาวบ้านต้องตกเป็นเครื่อง มือ ของ พระที่อา ศัย ธุ ดงค์ ๆ เป็นทางที่แสวงหาลาภผลในทางที่ไม่ชอบต่อไป.

พระธุดงค์แท้ ท่าน จะ ไม่ ปัก กลด ใกล้ หมู่ บ้าน นัก เพราะจะเป็นอุปสรรคแก่การบำเพ็ญสมณธรรมคือไม่สงบ ที่ ๆ ท่านชอบปักกลดป่าช้า ไม่ว่าจะเป็นป่าช้าตามวัด หรือป่าช้าผีดิบในชนบทก็ตามสถานที่เช่นนั้นจะเงียบสงบถูก กับ อัธ ยาศัยของท่าน เพราะท่านจะมุ่งแต่ขัดเกลาจิตของตนเองเป็นใหญ่.

ถ้าเราดูในย่ามของพระธุดงค์แท้ ๆ จะ ไม่ พบ เงินทองเลย จะมีก็เพียงของใช้ที่จำเป็นเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ไม่ขัดกับพระวินัยเท่านั้น แม้จะมีผู้ถวายเงินทองท่านก็จะไม่รับอย่างเด็ดขาด.

หากมีชาวบ้านไปขอความช่วยเหลือ สิ่งที่ท่านจะให้แก่ชาวบ้านได้ก็คือ "**ธรรมะ**" อันเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าที่บริสุทธิ์เท่านั้น ท่านจะไม่เอาสิ่งมอมเมาประชาชนเช่น. พระเครื่อง, ตะกรุด, ผ้ายันต์, ของขลังหรือหวยเบอร์ ฯลฯ มาแลกกับเงินทองเป็นอันขาด.

ชาวบ้านเราถ้าได้พบพระธุดงค์แท้ ๆ ก็ถือว่าเป็นลาภอันประเสริฐ เป็นมงคลแก่ตายิ่งนัก ควรจะนำอาหารไปถวายท่าน เพราะนอกจากจะได้บุญแรงแล้วเรายังจะได้มีโอกาสฟัง

ธรรมะ ที่หาพึ่งได้ยากอีกด้วย อย่าได้บังอาจไปรบกวนขออะไรในสิ่งที่ท่านต้องละเมิดพระวินัย เช่น ขอให้ท่านดูหมอ, รดน้ำมนต์, เสกเป่า ฯลฯ

๔๕

พระธุดงค์เทียม ท่านจะปักกลดไม่ห่างชายคาบ้าน เพื่อสะดวกแก่การแสวงหาลาภผล พระ พวก นี้ จะ เกลียด ป่า ช้า หรือสถานที่สงบสงัดต่อหน้าคนมักจะทำเป็นเคร่งขรึม นั่งหลับตาเหมือนกับว่าจะไม่อยากพบใคร ๆ ในโลก แต่หางตาจะคอยชำเลืองดูว่าจะมีใครมาเป็นเหยื่อของตนบ้าง พอมีใครมาหาแล้วถามถึงเครื่องรางของขลัง ท่านก็จะอิด ๆ ออด ๆ ว่ามีมานิดหน่อยสำหรับป้องกันตัวเท่านั้น ไม่ได้เอามาซื้อมาขายที่จริงเอามาขาย แต่กลัวชาวบ้านเขาจะว่ามาหากินหรือเข้าใจว่าทำมาขาย ถ้าเราได้ดูในย่ามของพระประเภทนี้ จะเห็นว่ามีสิ่งมอมเมาประชาชนอยู่มากมาย รวมทั้งเงินทองด้วย.

พระธุดงค์เทียมจะสนอง ความ ต้อง การ ของ ชาว บ้าน ทุก ๆ อย่าง ไม่ว่าจะต้องการอะไร เช่น ดูหมอ ผูกดวง ขอหวย รักษาโรค เสกเป่า ฯลฯ ได้เงินเป็นเอาทุกท่า พอได้เงินมากแล้วก็กลับ ชาวบ้านเราควรระวังอย่าไปสนับสนุนพระพวกนี้ ทำบุญกับพระพวกนี้ก็ไม่ได้บุญ แถมจะได้บาปติดตัวมาเสียอีก เพราะบางทีก็เป็นคนปลอมมาบวชหากิน.

ฉะนั้นชาวพุทธที่ดี จึงควรจะพิจารณาว่าพระที่มาปักกลดอยู่ข้างบ้านของท่านนั้น จะเป็นพระแท้หรือพระเทียม เราจะรู้ได้ด้วยการเข้าไปสนทนากับท่าน ถ้าคุยกันแล้วยังไม่รู้ก็ให้ลองขอสิ่งมอมเมาดู ถ้าท่านมีและให้มาโดยไม่รับเงินตอบแทนก็ยังใช้ได้ ถ้ารับเงินก็เป็นพระธุดงค์เทียม ควรคืนของให้ท่านไปอย่ารับเอามา ขืนเอาไว้จะเป็นอัปมงคล ทั้งแก่ตัวและครอบครัว เพราะเป็นของที่พระพุทธเจ้าห้าม ผู้ทำมาขายก็มีจิตใจสกปรก หวังแต่ลาภสักการะ.

ชาวพุทธที่แท้จึงไม่ควรจะส่งเสริม ให้ พระ กระ ทำ ในทางผิด ๆ ด้วยว่าการกระทำเช่นนั้น จะทำให้ผู้ที่แอบอ้างศาสนาหากินไม่รู้จักหมดไปเสียที ชาวบ้านจึงควรจะเป็นหูเป็นตาช่วยกัน ไม่ช้าผู้แอบแฝงศาสนาหากินก็จะหมดไปเอง.

พระศักดินา ?

ฉันเช้าแล้วเอนกายสบายจิต
ฉันเพลเสร็จ นอนนิจจิตผ่องใจ
ตะวันบ่าย พักผ่อนพอหย่อนใจ
ก่อนหลับไหล เจ้ากูดูทีวี ฯ

กิเลสพระ

มีเรื่องจริงที่น่าจะนำมาคุยกันเล่นสักเรื่องหนึ่ง คือ ชาวบ้านมักจะกลัวพระ ยิ่งเป็นพระผู้ใหญ่ที่มียศศักดิ์สูง ๆ ด้วยแล้ว จะยิ่งกลัวกันหงอเลย ท่านจะพูดอะไรไม่ว่าผิดหรือถูกก็มักไม่มีใครกล้าขัดใจ มีแต่ "**เจ้าค่ะ**" หรือ "**ขอรับกระผม**" อยู่เรื่อย พระก็เลยได้ใจจนลืมตัว คิดว่าตนเป็นเทวดาไปเสียแล้ว พอชาวบ้านทำอะไรไม่ถูกใจหรือไม่ทันใจ ก็มักจะด่าว่าเอารุนแรงชาวบ้านก็ไม่กล้าโต้ตอบ กลัวจะเป็นบาปเป็นกรรมติดตัวไปชั่วลูกชั่วหลานหรือยังไงก็ไม่รู้!

ซึ่งที่จริง หาเป็นเช่นนั้นไม่!

การที่ชาวบ้านเราคอยสอดส่อง ดูความประพฤติของพระ ชี้ข้อบกพร่องของพระอยู่เสมอ ๆ ด้วยจิตเป็นกุศล มันกลับจะเป็นผลดีแก่พระศาสนาและถือว่าเป็น "**มหากุศล**" อันยิ่งใหญ่ เพราะว่าจะได้ไม่เป็นการเปิดโอกาสให้พระตามใจกิเลสของตนเองมากจนเกินไป อันจะเป็นการช่วยกันรุนพระให้ถึงฝั่งพระนิพานเร็วเข้าด้วย,

อย่าได้มองไปในแง่ดีว่า พระที่ด่าเก่ง โกรธเก่ง เจ้าอารมณ์ ว่าท่านทำไปด้วยจิตเมตตาเป็นอันขาด แท้จริงนั้นท่านเป็นพระที่อ่อนแอพ่ายแพ้กิเลสของตัวเอง ก็เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วท่านจะปฏิบัติธรรมะ หรือเผยแพร่ธรรมะได้อย่างไร ? เพราะการปฏิบัติธรรมก็ดี การเผยแพร่ธรรมก็ดีย่อมต้องการความเสียสละอย่างยิ่งยวด ทั้งกำลังกายและกำลังใจ.

ท่านผู้อ่าน ที่กำลังอุปถัมภ์บำรุงพระอยู่ โปรดเหลียวดูบ้างว่า พระของท่านมี "**ส่วนเกิน**" อะไรที่จะต้อง "**ตัด**" ออกบ้าง เช่น รถยนต์ ตู้เย็น โทรทัศน์ สเตอริโอ ฯลฯ รวมทั้งการสะสมเงินทองไว้เกินความจำเป็น และ เกี่ยว ข้อง กับสตรีเพศจนไม่เอื้อเฟื้อพระวินัย สิ่งเหล่านี้พระไม่ควรสัมผัส เพราะจะทำให้กิเลสงอกงาม ผิดวิสัยของนักบวชที่ดี.

ทุกวันนี้ ที่พระเสียพระมามากต่อมาก ก็เพราะชาวบ้านไม่ช่วยกัน "**ขัดพระ**" คือมักจะมีแต่ชาวบ้านที่ไป "**พอกพระ**"

– ขัด *คือการทำให้สดใส แวววาว สวยงาม เช่นขัดพระพุทธรูปเป็นต้น*

– พอก *คือการเอา สิ่ง อื่น ห่อ หุ้มไว้*

ไม่ให้เห็นเนื้อแท้ เช่นเอาปูนไป
พอกพระพุทธรูปไว้ไม่ให้เห็น
เนื้อแท้ของพระพุทธรูปเป็นต้น

- ทำไมพระจึงมีกิเลส ? ปัญหานี้ไม่น่าจะมีแต่มันก็มีผู้มองพระไปในแง่นี้เสมอ ๆ ว่าพระควรจะสำรวมในวินัยของพระ แต่เราลืมไปสนิทว่าพระท่านก็มีกิเลสเหมือนชาวบ้านเรานี่เอง เพียงแต่ท่านเอาผ้าเหลืองมาห่มแล้วก็รักษาศีลตามที่พระพุทธเจ้าท่านกำหนดไว้ ท่านก็เป็นพระตามที่เราสมมติกันแล้ว.

การที่พระไม่ละเมิดศีล ก็เท่ากับว่าท่านเป็นพระเข้าไปครึ่งตัวแล้ว ถ้าท่านประพฤติธรรมให้สมควรแก่ธรรม ประพฤติให้ชอบยิ่ง ท่านก็เป็นพระเต็มตัว.

ฉะนั้น การบวชของพระจึงมี ๒ ชั้น:-

- **ชั้นที่ ๑ บวชใจ** ไม่จำเป็นต้องห่มผ้าเหลือแล้วขอเขากินก็ได้ อยู่เป็นฆราวาสทำมาหากินหัวหกก้นขวิดนี่แหละบวชได้ และไม่น่าจะเสียใจอะไร ถ้าเราไม่มีโอกาสห่มผ้าเหลืองกับเขา.

= **ชั้นที่ ๒ บวชกาย** ชั้นนี้จะต้องมีความ "**พร้อม**" หลาย ๆ อย่างประกอบกัน จึงจะเป็นนักบวชที่ดี

และทางที่ถูกก็ควรจะผ่านการบวชใจมาก่อน เพื่อเป็นการปูพื้นฐาน ถ้าไม่มีความ "**พร้อม**" ก็จะบวชได้แต่กาย ส่วนใจยังเป็นชาวบ้านอยู่ และเมื่อบวชแต่กายส่วนใจไม่บวชแล้วเข้าไปปะปนอยู่ในหมู่ของนักบวชที่ดี ก็จะทำให้ภาพพจน์ที่ดีของพระเสียไป.

เวลาชาวบ้านเขาตำหนิพระ เขาไม่ได้ระบุเฉพาะพระที่เสีย ซึ่งมีส่วนน้อย แต่เขาจะเหมาเอาทั้งหมดเลย และเรื่องทั้งหมดนี้ก็เกิดจาก "**กิเลสพระ**" คือคนที่บวชแต่กายส่วนใจไม่ยอมบวช.

พระศักดินา

ฉันข้าวร้อนของสีกามาถวาย
นอนตื่นสาย สบายอยู่ ดูสุขี
พอถึงค่ำ ก่อนนิทรา ดื่มชาดี
สูบบุหรี่ ฉุนกึก ลึกถึงใจ ฯ

พระมีกิเลส

หัวเรื่องนี้เป็นภาพพจน์ของพระ ในสายตาของชาวบ้าน ที่ผู้เขียนประสบมากับตนเองหลายครั้ง โดยมากเป็นชาวบ้าน ที่ไม่คุ้นกับวงการของพระนัก มักจะมองภาพพจน์ของพระ ไปในลักษณะสูงส่งหรือบริสุทธิ์สะอาด เหมือนกับผ้าที่รีดไว้อย่างดีในตู้ แต่พอเขาเห็นจุดด่างในวงการพระศาสนา แม้เพียงเล็กน้อย เช่นเรื่องพระเดินขบวนช่วยชาวนา หรือพระชุมนุมกันที่ลานอโศก วัดมหาธาตุ เป็นต้น เขาก็ตื่นเต้นและเอะอะโวยวายเป็นการใหญ่

ชาวบ้านหลายคนบอกกับผู้เขียนว่า แต่ก่อนเคยใส่บาตรทุกวันเป็นประจำ เดี๋ยวนี้เลิกใส่แล้ว

"พระที่เคยใส่ประจำสึกเสียแล้วรึไง ?

"เปล่า"

"อ้าว...แล้วไงถึงเลิกเสียล่ะ ? ไม่มีเวลาหรือว่าถังแตก!"

"ไม่ทั้งสองอย่าง"

"ขอเหตุผล"

"ก็จะไปใส่ให้กินทำไม มีแรงเดี๋ยวพ่อก็จะไปเดินขบวน ไปชุมนุมกันอีก"

"พระที่ไปเดินขบวนหรือชุมนุม เป็นพระพวกเดียวกันกับที่ท่านใส่บาตรประจำหรือ ?"

"ไม่ใช่"

"ก็แล้วไงจะไปพาลพาโลโฉเกเสียเล่า นั่วไหนร้ายก็ตัดนั่วนั้นซิ มาเล่นตีขลุมเอาพระหมดทั้งประเทศอย่างนี้ไม่โสภาเลย"

"ขึ้นชื่อว่าพระแล้ว มันก็เหมือน ๆ กันทั้งนั้นแหละน่า"

"ใจเย็น ๆ สหาย... อยากจะถามคุณว่าถ้าคุณไปซื้อปลามาหนึ่งเข่งใหญ่ แล้วเกิดมีปลาตายอยู่ในเข่งนั้นตัวเดียวแล้วส่งกลิ่นเหม็น คุณจะทิ้งปลาทั้งเข่งนั้นไหม ?"

"ทิ้งให้โง่รึ!"

"แล้วคุณจะทำอย่างไรกับปลาที่ตายตัวเดียวนั้น?"

"ผมก็หยิบเอาตัวที่ตายนั้นไปทิ้ง มันก็หมดเรื่องไม่น่าถามเลย"

"ฉันใด...เรื่องของพระเดินขบวนหรือชุมนุมก็ฉันนั้น พระในเมืองไทยมีตั้งกว่าสองแสนรูป ที่ไปเดินขบวนมีเพียง ๒๐ รูปเท่านั้นและใน ๒๐ นั้นก็ไม่ใช่รูปที่เรากำลังใส่บาตรอยู่ด้วย อันธรรมดาคนหมู่มากก็ย่อมจะมีความเห็นไม่ตรงกันบ้าง ในหมู่คนดีก็อาจมีคนชั่วปะปนเข้ามาบ้าง หัดมองคนในแง่ดีเสียบ้างเถอะสหาย อันที่จริงการเคลื่อนไหวของพระครั้งนี้ ก็นับว่ามีส่วนดีอยู่มาก"

"เช่นอะไร ?"

"คือเป็นการทดสอบ 'ค่านิยม' ของชาวพุทธอย่างดีที่สุด"

"แต่ท่านเป็นพระก็ควรจะละนิสัยอย่าง ชาว บ้าน"

"ก็ถูก แต่อย่าลืมว่า ท่านเป็น พระมีกิเลส' นะ"

"ถึงจะมีกิเลสแค่ไหน เมื่อบวชเข้าไปแล้ว ก็ควรจะปฏิบัติตามพระธรรมวินัยให้มากที่สุด เมื่ออยู่ไม่ได้ก็ควรจะสึกออกไป ไม่ควรจะทำให้ศาสนามัวหมอง"

"ผ่าซี...อยากให้คนอย่างคุณมาบวชจัง จะได้ช่วยกันปฏิรูปศาสนาให้ดีเสียที"

"ไม่ได้หรอก"

"ทำไม ?"

"ก็ผมยังมีกิเลส"

หลังจากผู้เขียนได้สนทนากันไม่นาน วันหนึ่งผ่านไปที่หน้าสำนักงานหนังสือพิมพ์สยามรัฐเลยถือโอกาสแวะเข้าไปคุยกับ "**ประสก**" ถามถึงความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องนี้ ท่าน "**ประสก**" ไม่ตอบ แต่ได้หยิบเอาแฟ้มจดหมายปึกเบ้อเริ่มมาวางตรงหน้า..

ผู้เขียนได้เปิดอ่านเพียงบางตอนและบางฉบับ ถ้าจะอ่านให้หมดคงจะใช้เวลาหลายวันพอจะจับใจความได้ว่า.

> การที่พระเดินขบวน ชาวพุทธไม่เห็นด้วย ๑๐๐% และที่ไม่เห็นด้วยอย่างรุนแรงก็มีมาก
>
> การที่พระชุมนุมกันที่ลานอโศก ชาวพุทธไม่เห็นด้วย ๕๐% และที่ไม่เห็นด้วยรุนแรงมีน้อยมากใน ๕๐% ยังแบ่งออกเป็น ๒ พวกคือ พวกที่เห็นด้วยกับหลักการ แต่ไม่เห็นด้วยกับวิธีการ รวมความแล้วมีผู้เห็นด้วยถึง ๗๕%

แต่ทั้งหมดนี้ เป็นเรื่องของ "**พระมีกิเลส**" ทั้งนั้น.

ฉะนั้น ชาวบ้านที่สนใจในวงการของพระสงฆ์องค์เจ้า ก็ขอได้โปรดอย่ามองภาพพจน์ของพระให้สูงส่งนัก เพื่อกันมิให้เกิดความโทมนัสน้อยใจ เสียใจ หรือผิดหวังอย่างแรง เมื่อประสบพบเห็นภาพ "เจ้ากู" ทำอะไร ๆ ซึ่งไม่ใช่วิสัยของท่าน ทั้งนี้และทั้งนั้น มันเกิดมาจากเรื่องของ.

"พระมีกิเลส"

เป็นความผิดอย่างอุกฤษฏ์กระไรหนอ
ที่เราจะแนะนำให้ผู้อื่นเขารักษาความสะอาด
ในเมื่อตัวของเราเองนั้นสกปรก

มหาตมะ คานธี

ผู้บริโภคของฟรี

โดยทั่วไปคนเรามักไม่ชอบให้ใครเอาเปรียบ มีแต่ส่วนมากชอบจะหาทางเอาเปรียบเขา เช่นคนเราทำงานก็หวังที่จะได้รับของตอบแทน เป็นเงินบ้าง เป็นคำสรรเสริญเยินยอบ้าง หรือที่หวังอะไร ๆ มากไปกว่านี้บ้าง เราเสียสละเงินก็หวังว่าจะได้รับของตอบแทน มาให้คุ้มค่ากัน กฎธรรมดาของโลกเป็นอย่างนี้ และนี่เป็นการมองในแง่เดียว คือมองในแง่ของวัตถุ

ถ้ามองในแง่ของนามธรรม หรือในแง่ของจิตใจแล้ว กฎอันนี้จะเอามาเปรียบเทียบกันไม่ได้เลย เพราะมันไปมีผลที่มองเห็นได้ยาก แต่มันได้รับ "ค่า" ที่เหนือว่า ดีกว่า อมตะกว่า สิ่งนั้น คือ "ศาสนา"

ผู้ที่เป็นทายาทของศาสนาคือ "**พระสงฆ์**" พระหรือพระสงฆ์จึงเป็นบุคคลที่ได้รับ "**อภิสิทธิ์**" เป็นพิเศษจากคนธรรมดาโดยทั่ว ๆ ไป.

พระหรือนักบวชในพุทธศาสนา ได้ชื่อว่าเป็น "**ผู้บริโภคของฟรี**" คือ:–

– ที่พักก็อยู่ฟรี
– อาหารก็กินฟรี
– น้ำ–ไฟ ก็ใช้ฟรี
– เจ็บป่วยก็รักษาฟรี
– การศึกษาเล่าเรียนก็ฟรี
– รถเมล์ (ในเมือง) ก็ขึ้นฟรี

ฯลฯ

นอกจากนี้ เมื่อชาวบ้านต้องการบุญ ต้องการให้เกิดมงคล มาขอให้พระไปทำพิธี ท่านก็กินฟรี กินเสร็จแล้วยังได้รับเงิน และสิ่งของต่าง ๆ ฟรีอีก เรียกว่า "**ทั้งขึ้นทั้งล่อง**" หรือถ้าจะพูดแบบปากตลาดก็พูดได้ว่า "**ทั้งกิน ทั้งคาบ**"

ทีนี้เราหันมาดู "**ผลงาน**" ของนักบวชบ้างว่า มันคุ้มกับของฟรีที่ชาวบ้านเขาให้หรือไม่ ? ถ้าพูดกันด้วยความจริงแล้ว เราจะเห็นได้ว่า ส่วนมากแล้วมันไม่คุ้มกันเลย.

นักบวชส่วนมาก จะบริโภคของฟรีเหล่านี้ ด้วยความมัวเมา ประมาท หลงใหลไปในทางเนื้อหนัง คือความเอร็ด-

อร่อยหรือความพอใจ ติดใจเสียมากกว่า

ชาวบ้านที่รักศาสนา ก็ควรจะสนใจหรือให้ความสนใจเป็นพิเศษ กับผู้ที่บริโภคของฟรีของท่านบ้างว่าได้ผลเป็นประการใดบ้าง ? ไม่ใช่คิดแต่เพียงว่า อยากทำบุญก็ทำให้มันพ้น ๆ ไป ถือว่าได้บุญแล้ว การคิดอย่างนี้ไม่เป็นการถูกต้อง เพราะมันอาจจะเป็นการเลี้ยงโจรไว้ปล้นศาสนาก็ได้.

ชาวบ้านที่มีเวลา ก็ควรจะเตร่เข้าวัดไปดู "**เนื้อนาบุญ**" ของท่านบ้างว่า ยังงอกงามดีอยู่หรือ ?

มีชาวบ้านอยู่ไม่น้อย ที่มีความคิด "ทำบุญแล้วก็แล้วกันไป" ผลก็คือทำให้ "นักบวช" บางพวกคิดว่าชาวบ้านโง่ รู้ไม่ทัน เลยประพฤติย่ำยีศาสนาเป็นการใหญ่ และผลระยะต่อมาก็คือ ทำให้ชาวบ้านเสื่อมศรัทธาไม่อยากเข้าวัด เพราะเข้าไปแล้ว ไปเห็นสิ่งที่ไม่งาม ทำให้ไม่สบายใจเลย คิดว่าเข้าโรงหนังยังสบายใจกว่าเข้าวัด !...

เมื่อนักบวชได้บริโภคของฟรี จากชาวบ้านเกือบจะทุก ๆ ด้านแล้ว นักบวชก็น่าจะให้ "**ธรรมฟรี**" หรือให้สิ่งตอบแทนต่าง ๆ ฟรีบ้าง เช่น:–

– เทศน์ให้ฟังฟรี

– สวดมนต์ฟรี

– บังสุกุลผีฟรี

ฯลฯ

หรือจะสงเคราะห์เดรัจฉานวิชาให้ฟรี ก็ยังไม่น่าตำหนิ เช่น:-

– ดูหมอให้ฟรี

– รดน้ำมนต์ให้ฟรี

– แจกพระเครื่องให้ฟรี

ฯลฯ

คือเมื่อชาวบ้านเขา "ฟรีมา" นักบวชก็ควรจะ "ฟรีไป" บ้างไม่ได้หรือ ?...

ด้วยเหตุว่า อะไร ๆ นักบวชก็ได้มาฟรี เลยทำให้เข้าใจผิดคิดว่า เป็นหน้าที่ของชาวบ้านที่จะต้องให้ฟรีแต่ฝ่ายเดียว ถ้านักบวชคนใดคิดอย่างนี้มีสำนึกอย่างนี้ ก็ต้องตกเป็นทาสของชาวบ้านตลอดไป.

ฉะนั้น ถ้านักบวชคนใดไม่อยากตกเป็นทาส 'ของฟรี' อีกต่อไป ก็ควรจะเป็นผู้ให้ "ของฟรี" ในทางศาสนาแก่เขาบ้าง เมื่อทำได้เต็มที่เมื่อไร เมื่อนั้นนักบวชก็จะไม่เป็นผู้ที่ได้ชื่อว่า ผู้เป็น "บริโภคของฟรี" อีกต่อไป.

นักธรรมะ

เมื่อพูดถึงนักธรรมะ ชาวบ้านส่วนใหญ่ก็มักจะต้องเบ้ปาก เป็นเชิงดูหมิ่นเหยียดหยามขึ้นมาทันที จริงอยู่ปากเขาอาจจะพูดว่า ชอบคนดีมีศีลธรรม แต่ในความรู้สึกทางจิตใจจริง ๆ แล้ว เขายังมีความคิดฝังหัวอยู่อย่างแน่นแฟ้นว่านักธรรมะเป็นคนหัวเก่า, หัวโบราณ ไม่ทันสมัย, ครึและที่ร้ายที่สุด ก็คือหาว่างมงายขาดเหตุผลทั้งนี้ว่าที่จริง ก็น่าเห็นใจคนรุ่นใหม่อยู่บ้าง ที่เขาคิดเช่นนั้นมันก็มีส่วนถูกอยู่บ้างเหมือนกัน.

แต่มันไม่สู้จะยุติธรรมนัก เพราะหลักธรรมะของพระพุทธเจ้านั้นไม่เคยเก่าไม่เคยล้าสมัย เพราะมันไม่ขึ้นอยู่กับกาลเวลา ที่พระท่านเรียกว่า "อกาลิโก" นั่นแหละ จะขอหยิบยกเอาข้อธรรมง่าย ๆ สักข้อมาพูดกัน เช่น. ความกตัญญูรู้คุณคนเมื่อหลายพันปีมาแล้วพระพุทธเจ้าก็ทรงยกย่องคนมีกตัญญู ทุกวันนี้โลกก็ยังยอมรับนับถือคนมีกตัญญู และการที่โลกวุ่น

วายอย่างทุกวันนี้ เกิดเพราะคนมีกตัญญูหรือเกิดเพราะขาดกตัญญู ? เราก็รู้ ๆ กันอยู่

โดยข้อเท็จจริงแล้ว นักธรรมะไม่ว่าจะเป็นนักบวชหรือผู้ครองเรือน ก็ย่อมจะเป็นคนดีเป็นคนมีประโยชน์ต่อสังคมทั้งสิ้น เพราะธรรมะสอนให้คนเป็นคนดี เป็นคนเสียสละ, อดทนและมีจิตใจสูง นักธรรมะที่แท้จะต้องมีลักษณะอย่างนี้ ถ้าผิดจากนี้แล้วก็เป็นนักธรรมะจอมปลอม ซึ่งมีอยู่มากเหมือนกัน และดูจะมีมากกว่านักธรรมะที่แท้จริงเสียอีกด้วย.

ก็เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว เหตุไฉนชาวบ้านจึงไม่ต้องการนักธรรมะ เขาไม่ต้องการนักเสียสละและอดทนหรือ ?

ชาวโลกไม่ต้องการธรรมะ เช่นนั้นหรือ ?

หามิได้ ! ชาวโลกยังต้องการธรรมะ แต่เขาต้องการธรรมะที่แท้ ส่วนธรรมะจอมปลอมธรรมะลวงโลก ธรรมะการค้า ธรรมะศักดินา ธรรมะหากินเขาไม่ต้องการ ที่เขาเกลียดก็เกลียดนักธรรมะประเภทนี้ต่างหาก

ชาวบ้านเขาเข็ดขยาดนักธรรมะบ้าน้ำลาย ดีแต่สอนเขาแต่ตนเองไม่นำพะปฏิบัติ ดีแต่เที่ยวยัดเยียดธรรมะให้คนอื่น บอกให้คนอื่นอย่าเห็นแก่ตัวจงเสียสละ แต่ผู้สอน (ทั้งพระและฆราวาส) เห็นแก่ตัวบรม ! ส่วนมากนักธรรมะจะ

เป็นอย่างนี้ แล้วจะไม่ให้ชาวบ้านเขาเบื่อมันจะไหวหรือ ? ผู้เขียนเองยังเบื่อจะตายอยู่แล้ว.

นักธรรมะปลุกระดมมวลชน จะประกาศก้องว่า

"ท่านทั้งหลาย... จงรีบทำบุญให้ทานไว้ให้มาก ๆ นะ ตายแล้วจะได้ไปเกิดเป็นคนสวยคนรวยในเรือนเศรษฐี หรือเป็นเทพบุตรเทพธิดาอยู่วิมานหลังใหญ่มีนางฟ้า ๕๐๐ เป็นบริวาร !..."

"...ทำบุญกับอาตมาได้บุญแรง เพราะอาตมาเป็นนักธรรมะ, นักเผยแพร่ธรรมะอาตมาไม่เอาเข้าพกเข้าห่อหรอก เพียงแต่เอามาบำรุงลำไส้ไปวัน ๆ เท่านั้นแหละ..."

มีเหมือนกันนักธรรมะที่ไม่สนใจเงิน พวกนี้ส่วนมากจะเป็นข้าราชการ มีเงินเดือนกิน แล้วอาศัยเวลาว่างพูดธรรมะ ใครเชิญไปพูดที่ไหนไม่เคยขัด ขอให้ได้พูดแล้วมันสบายใจ ด่าเขาบ้างเหน็บแนมสังคมบ้าง เอานิทานลามกมาเล่าให้คนฟังเฮฮาไปวันหนึ่ง ๆ นี่ก็ทำให้ภาพพจน์ของนักธรรมะที่ดีเสียไป และชาวบ้านก็มักจะชอบนักธรรมะประเภทนี้เสียด้วย เขาว่ามันฟังง่ายและสนุกดีส่วนสาระของเรื่องเขาไม่สนใจจะเอาไปปฏิบัติ.

นักธรรมะบางคนก็พูดแต่ปรมัตถ์ คำก็ "**จิตว่าง**" สองคำก็ "**นิพพาน**" สามคำก็ "**อภิธรรม**" ใครค้านก็เต้น

แร้งเต้นกาตีหน้ายักษ์เข้าใส่หาว่าเขาเป็นมาร เป็นมิจฉาทิฏฐิ ทั้ง ๆ ที่ตัวเองก็ไม่รู้ว่านิพพานคืออะไร ? ได้แต่จำ ๆ เอาของเขามาพูดเรื่องศีลธรรมเขาว่าเป็นเรื่องขี้ผง มันต่ำเกินไปไม่สมภูมิ เสร็จแล้วก็ไม่สามารถจะเข้ากับใครได้.

นักธรรมะโดยมากมักจะลืมตัว คิดว่าตนมีความรู้มาก เลยเห็นคนอื่นโง่กว่าตัวไปเสียหมดที่ร้ายไปกว่านั้นก็คือ นักธรรมะต่อนักธรรมะนั่นแหละ มักจะด่ากันเองให้ชาวบ้านฟังเป็นเรื่องที่น่าอัปยศอดสูใจยิ่งนัก.

△ **นักธรรมะที่แท้** จะต้องเป็นนักศึกษาทั้งภาคปริยัติ, ปฏิบัติ และรับผลของการปฏิบัติ คือความสงบเย็นให้ชาวบ้านเขาดูเป็นตัวอย่าง แล้วจึงค่อยคิดสอนคนอื่นต่อภายหลัง อย่าใช้วิธีท่องจำแล้วเอาไปสอนเขา เพราะนั่นเป็นการสอนเด็กในชั้นเรียน.

นักธรรมะที่แท้ จะต้องเสียสละและอดทน ยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ด้วยจิตเมตตา ไม่คิดโกรธผู้ขัดแย้งหรือผู้ที่ไม่เห็นด้วย ควรจะโทษตัวเองที่ไม่มีความสามารถจะพูดให้เขาเข้าใจมากกว่า ยอมรับคำติและคิดแก้ไขในส่วนที่บกพร่องไม่ถือทิฏฐิมานะว่าตนรู้มากกว่าเขา.

△ **นักธรรมะที่แท้** จะต้องเห็นแก่ธรรมะไม่เห็นแก่พวกพ้องบริวาร ไม่มีพวกเขาไม่มีพวกเรา จะมีก็แต่พวกที่เรายังทำความเข้าใจกันไม่ได้เท่านั้น ทุกคนเป็นเพื่อน เกิด แก่ เจ็บ ตาย และเป็นเพื่อนร่วมโลกเหมือนกันหมด.

△ **นักธรรมะที่แท้** จะต้องกล้าพูดความจริง แม้การพูดเช่นนั้นจะทำให้ตนเองเสียประโยชน์ไปบ้างก็ต้องทำ ได้.

△ **นักธรรมะที่แท้** จะต้องมีมโนธรรมมีอุดมการที่มั่นคง ถ้าเพื่อธรรมแล้วอุทิศได้แม้แต่ชีวิต.

ถ้ามีนักธรรมะอย่างนี้แล้ว ไม่มีใครรังเกียจชาวโลกกำลังขาดแคลนนักธรรมะประเภทนี้

ท่านเป็นอีกคนหนึ่งใช่ไหม ที่กล้าอุทิศชีวิตเพื่อ**ธรรมะ ?**

ความย่อหย่อนในวัตรปฏิบัติ
คือ (มูล) เหตุที่พระสงฆ์กำลังถูกโจมตี

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช

คนบ้าที่น่ารัก

กัลยาณมิตรรุ่นน้องคนหนึ่ง ทำงานอยู่สำนักนายกฯ แต่ก่อนเคยสูบบุหรี่วันละซอง เขาคิดจะเลิกมาหลายครั้งแล้วก็ยังเลิกไม่สำเร็จ ปี ๒๕๑๘ นี้ เขามีสิทธิ์ลาบวชได้ เลยตัดสินใจมาบวชที่วัดชลประทาน ฯ เพราะได้ยินกิตติศัพท์ว่าหลวงพ่อปัญญา ฯ เข้มงวดการสูบบุหรี่มาก คงจะเลิกได้แน่ๆ แล้วเขาก็เลิกได้จริง ๆ เสียด้วย สาธุ...ขอให้เลิกไปให้ตลอดรอดฝั่งเถอะ สึกแล้วอย่าทิ้งเอาไว้ในวัดชลประทาน ฯ เสียล่ะ หลวงพ่อจะเสียใจแย่

กัลยาณมิตรได้เล่าต่อไปอีกว่า แต่เดิมนอกจากสูบบุหรี่แล้ว ยังแถมก๊งเหล้าทุกบ่อยด้วย เขากินอยู่นานก็มาฉุกคิดว่า ไม่เห็นมีอะไรดีขึ้นเลย นอกจากเสียแล้วก็เสียสุขภาพด้วย เขาก็เลยคิดจะเลิกเหล้าก่อน เพราะมันเปลืองเงินกว่าบุหรี่.

"เฮ้ย !..ต่อไปนี้อั๊วเลิกกินเหล้าแล้วเว้ย !." เขาปรารภขึ้นวันหนึ่งกับเพื่อนคอทองแดง

"เลิกทำไมวะ หมอห้ามเรอะ ? สหายน้ำซ่าหลายคนมักจะถามตรงกัน

"ไม่"

"อ้าว...แล้วเกิด 'บ้า' อะไรขึ้นมาล่ะอยู่ ๆ ก็จะมาบอกศาลาเอาง่าย ๆ ไม่สงสารแม่ (โขง) ลื้อบ้างเรอะวะ ?"

"อั๊วกินมานานแล้ว ไม่เห็นมันมีอะไรดีขึ้นเลย อั๊วอิ่มแล้วว่ะ"

"ลื้อนี่มันจะเริ่มบ้าแล้วนะ ไม่กินเหล้ามันจะเข้าสังคมกะใครได้วะ"

ดูเจ้าเพื่อนคอทองแดงมันพูดบ้างเหมือนกับ ว่าคน ไม่กินเหล้าแล้ว จะเข้าสังคมกับใครไม่ได้อย่างนั้นแหละ การเข้าสังคมกับคนขี้เหล้า มันจะมีอะไรดี ?

พระท่านว่าการไม่กินเหล้าไม่สูบบุหรี่เป็นความดี เรากำลังจะทำความดี เพื่อนกับหาว่าเราจะ "บ้า" โลกนี้มันยังไงกันหว่า ?

ใช่ ! คนทั้งโลกกำลังเป็นบ้าเพราะตกเป็น ทาส สิ่ง เสพ ติด ! คุณกำลังจะ "บ้า" แต่เป็นการ "บ้า" ในสายตาของคน (หลง) โลก แต่ในทาง (พระ) ธรรมถือว่าคุณเป็นคนดี.

ถึงคุณจะถูกเพื่อนคอทองแดงประนามว่าเป็นคนบ้า แต่คุณก็เป็น "คนบ้าที่น่ารัก" มิใช่หรือ ?

อาตมาชอบ !

เมื่อกลางพรรษา ๒๕๑๘ นี้เอง สหายธรรมสองคนผัวเมียมาคุยด้วย เรื่องที่คุยก็เป็นเรื่องในวงการของพระอีกนั้นแหละ เขาเล่าว่าเมื่อวันอาทิตย์ที่แล้ว ที่บ้านของน้องสาวทำบุญเลี้ยงพระ พอพระมาถึงเข้านั่งประจำที่เสร็จ ก็มีเสียงดังออกมาจากพระองค์หนึ่ง.

"โยมไปหาบุหรี่มาถวายพระซี"

เจ้าภาพไม่ได้เตรียมบุหรี่ไว้ถวายพระคำว่า 'ไปหา" ก็คือให้ไปซื้อมานั่นเองเจ้าภาพก็กระวีกระวาดให้คนไปซื้อมาถวาย เรื่องก็เรียบร้อยไป

พอพระเริ่มฉันก็มีเสียงดังออกมาอีก

"โยม...ขอน้ำปลาด้วย.."

เจ้าภาพก็รีบไปจัดหาน้ำปลาหั่นพริกใส่บีบมะนาวใส่ แล้วก็เอาไปถวาย

พอฉันไปได้สักครู่มีเสียง ดังออกมาอีก

"โยม..ขอน้ำปลาไม่ใส่พริกด้วยเถอะยกขวดน้ำ....ปลามาเลย"

สักครู่ต่อมา...

"ต้มยำนี่อร่อย!... "อาตมาชอบ" ขออีกชามเถอะโยม"

เล่นเอาเจ้าภาพมองตากับแขกที่มา ใน งาน แล้ว ก็กระซิบกระซาบกัน

"นี่...วันนี้เราเลี้ยง **'พระ'** หรือว่าเลี้ยง **'กิเลส'** พระกันแน่นะ ?

อีกคนพูดเสริมขึ้นรับรอง

"นั่นสิ !.. ขนาดเราเป็นฆราวาส ยังไม่สูบบุหรี่ ไม่ต้องมีน้ำปลา แล้วนี่ท่านเป็น 'พระ' ยังตามใจ 'ปาก' ตามใจ 'ลิ้น, ออกอย่างนี้ ท่านบวชแบบไหนกิเลสถึงได้มากกว่าชาวบ้านนะ ?"

"ต่อไปนี้...เลิกนิมนต์พระวัด... มา ฉัน อีก แล้ว" เจ้าภาพบ่นกับพี่สาว

ขอให้มันจริงสักรายเถอะน่า จะสาธุด้วย !..

ถ้าจะให้แน่จริง คราวต่อไปถ้าเจอพระแบบนี้อีก ก็อย่าได้ไปหาบุหรี่มาถวายเลยถ้าพระ โกรธ ที่ ไม่ เอา บุ หรี่ ถวาย

แล้วกลับไปเราก็ไม่ต้องวอร์รี่ เอาอาหารนั้นแหละไปถวายพระที่วัดอื่นเสีย เรากลับจะได้บุญมากว่าถวายพระที่กิเลสหนาอย่างนี้เสียอีก.

บุหรี่เป็นยาเสพติด ไม่คู่ควรกับพระที่สละแล้วอย่างยิ่ง ใครถวายบุหรี่พระก็ไม่ได้บุญ กลับจะได้บาปเสียอีก.

การจู้จี้จุกจิก ขอนั่น เติมนี่ ก็ไม่ใช่เรื่องของพระ มันเป็นเรื่องของชาวบ้าน ถ้าพระต้องการอย่างใจ ก็ควรจะสึกออกไปหาเอาเอง จะได้ไม่ทำให้พระที่ดีทั้งหลายต้องมัวหมองไปด้วย ดังที่สหายธรรมได้นำมาคุยให้ฟัง.

ถ้าพูดกันด้วยความจริง

พระจะต้องทำตัวให้ชาวบ้านเลี้ยงง่าย ถ้าเลี้ยงยากมันก็ไม่ใช่พระ แต่มันเป็น "**กิเลส**" ที่สิงอยู่ในตัว "**คน**" เมื่อ "**กิเลส**" เข้ามาครองคำว่า "**พระ**" ก็หายไป แล้วคำว่า "อาตมาชอบ" ก็เข้ามาแทน.

ชาวบ้านต้องการความช่วยเหลือ
ที่เป็นของพระเท่านั้น
สิ่งใดที่มิได้อยู่ในวิสัยของพระ
ชาวบ้านหาได้นอกกำแพงวัด (แล้ว)

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช

พระ ในสายตาของชาวบ้าน

การที่ชาวบ้านส่วนใหญ่เบื่อวัด, เบื่อธรรมะ หรือเบื่อเรื่องเกี่ยวกับศาสนานั้น ถ้าเรามองด้วยใจเป็นธรรมแล้วก็จะรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่น่าเห็นใจ มากกว่าที่จะตำหนิว่าเขาไม่เห็นคุณค่าของธรรมะ หรือศาสนา เพราะผู้เขียนก็เคยเป็นมาแล้ว และขณะนี้ก็กำลังเป็นอยู่.

สาเหตุใหญ่นั้นไม่ได้เป็นความผิดของชาวบ้าน แต่เป็นเพราะพระหรือผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับธรรมะ หรือศาสนาแล้ว ประพฤติอะไร ๆ ที่ไม่เหมาะไม่ควร หลายสิ่งหลายประจนชาวบ้านเขาเอียนกันจะตายอยู่แล้ว เช่น พระหรือนักธรรมะสมัยนี้:–

- ชอบหากินด้วยวิธีลามกต่าง ๆ
- ชอบสะสมทรัพย์สมบัติ
- ชอบยุ่งเกี่ยวกับผู้หญิงในทางชู้สาว
- ชอบความเป็นอยู่อย่างหรูหรา

- ชอบสอนคนอื่นแต่ตัวเองไม่ปฏิบัติ
- ชอบบ้าและหลงยศศักดิ์ ซึ่งชาวบ้านเขาเบื่อ

ฯลฯ

เหตุที่ชาวบ้านเขารังเกียจพระหรือนักธรรมะประเภทนี้ ก็เพราะสิ่งเหล่านี้ชาวบ้านเขาก็ทำกันเป็นปรกติอยู่แล้ว เมื่อพระมาชอบสิ่งเหล่านี้ชาวบ้านเขาก็ดูหมิ่น เห็นว่าพระกับชาวบ้านก็ไม่มีอะไรแตกต่างกันในด้านจิตใจ นี่ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ชาวบ้านเขาไม่เลื่อมใสพระ แล้วก็เลยพลอยเกลียดธรรมะที่พระเอามาสอนแล้วตัวเองก็ทำไม่ได้หรือไม่ได้ทำด้วย.

อีกประการหนึ่ง พระที่เป็นนักปฏิบัติหรือนักเผยแพร่ธรรมะ อย่างแท้จริงนั้นหาได้ยากมาก มีแต่ประเภทพระนักคุย, พระพิธี, พระสะพาน ฯลฯ

พระนักคุย คือเอาแต่ท่องจำธรรมะ แล้วก็เอาไปเทศน์หากิน เอาไว้คุยอวดภูมิรู้จนน้ำลายแตก แต่ตนเองไม่สนใจที่จะปฏิบัติ.

พระพิธี คือคอยรับจ้างทำพิธีต่าง ๆ เช่น ขึ้นบ้านใหม่, แต่งงาน, สวดผี, เจิมป้าย, งานฉลอง ฯลฯ รวยแล้วก็สึกไปใช้เงิน.

พระสะพาน คือมุ่งแต่เรียนอย่างเดียว อย่างอื่นไม่
ค่อยสนใจ มีความรู้พอที่จะไปหางาน
ทำได้, หาเมียได้ก็รีบสึก คือเอาศาสนา
เป็นทางผ่านไปหากิน.

นี่ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ชาวบ้านเขาเบื่อพระ!

ถ้ามองอีกแง่หนึ่ง จะเห็นว่าพระเป็น "กาฝาก" ของสังคม คือใช้แต่แรงงานของชาวบ้านมาสร้างความรู้หรือความมั่งคั่งให้กับตนเอง ถ้าพระไม่สำนึกในหน้าที่ ก็จะเป็นอย่างนี้เสียโดยมาก.

พระที่มีโอกาสทำงานบางรูป ก็จะทำงานจนเกินตัว, เกินพอดี ผลาญทรัพย์สินของชาวบ้านหรือของชาติอย่างน่าตกใจเช่นสร้างโบสถ์หลังเดียวราคาตั้ง ๕๐ ล้านบาท เป็นต้น อย่างนี้ถ้าไม่เรียกว่าบ้าห้าร้อยจำพวกแล้ว ก็ไม่รู้ว่าจะเรียกว่าอะไรดี.!

ลองคิดอย่างโง่ ๆ ดูว่า เอาเงินไปสร้างโบสถ์สัก ๕ ล้านบาท เหลืออีก ๔๕ ล้านบาทเอาไปสร้างโรงเรียน, โรงพยาบาลหรือสุขศาลา จะได้เป็นร้อย ๆ หลังทีเดียว อย่างนี้เราก็จะได้ประโยชน์ถึงสองทาง คือโลกไม่ช้ำ ธรรมก็ไม่เสีย ชาวบ้านเป็นอันมากไม่เห็นด้วยกับ การ ลง ทุน สูญ เปล่า เช่น นี้

เพราะเรายังมีทางประหยัดได้อีกมาก.

นี่ก็คือการทำลายศรัทธาของชาวบ้าน ที่เขาไม่มีโอกาสและเครื่องมือจะต่อต้านได้ พระมีโอกาสเช่าสถานีวิทยุกรอกหูชาวบ้านให้มัวเมาทุกเช้าค่ำ แล้วก็หลอกลวงเอาทรัพย์สินชาวบ้านที่โง่เขลามาสร้างอนุสรณ์ให้แก่ตัวเองอย่างน่าละอาย ที่ สุด.

และนี่ก็คือสาเหตุหนึ่ง ที่พระไม่กล้านำเอาหลักสัจจธรรมอันแท้จริง มาสอนชาวบ้านได้ เพราะพระพุทธเจ้าไม่เคยส่งเสริมการก่อสร้างทางวัตถุ ไม่เคยพบในที่แห่งใดที่พระพุทธเจ้าจะตรัสว่า "**ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พวกเธอบวชเข้ามาแล้วจงสร้างโบสถ์, วิหาร ให้ใหญ่ ๆ โต ๆ ราคาหลายๆ ล้านบาทเถอะ จะได้ไปนิพพานเร็วขึ้น..**" ไม่มีเลย

มีแต่ที่ทรงตรัสย้ำแล้วย้ำอีก ให้ภิกษุอยู่ป่า, อยู่โคนไม้, อยู่เรือนว่าง, ฯลฯ เพื่อจะได้รบกับกิเลสสะดวกขึ้นประหยัดเวลาด้วย.

จริงอยู่...สมัยนี้บ้านเมืองพัฒนาไปมาก จะอยู่โคนไม้, อยู่ป่าอย่างครั้งพุทธกาลคงไม่สะดวกวัดจึง มี ความ จำ เป็น มาก แต่ก็ไม่มีความจำเป็นอันใดที่จะต้องก่อสร้าง ให้วิจิตรพิสดารเหนือกว่าใคร ๆ ในโลก จนลืมนึกถึงกระเป๋าของชาวบ้านและหน้าที่ของตนที่บวชเข้ามาเพื่อปฏิบัติธรรมะอัน เป็น ส่วน หัว ใจ

ของพระพุทธศาสนา เสียจนสิ้นเชิง.

ในเทศกาลบวช คือระหว่างพรรษาของทุก ๆ ปี เป็นเทศกาลสูญเปล่าทางวิชาการความคิดและแรงงานอย่างมหาศาลทีเดียว.

โปรดคิดดูด้วยใจเป็นธรรม!

ในพรรษาปีหนึ่ง ๆ มีพระบวชใหม่วัดละเท่าไร่ ? ทั่วทั้งประเทศไทยจะมีจำนวนเท่าไร ?

พระบวชใหม่เหล่านี้ มาจากตระกูลต่างกัน ความรู้ต่างกัน ตั้งแต่สูงสุดจนถึงต่ำสุด

ความรู้และความสามารถที่เคยมีท่านไม่เคยนำเอา ออกมาใช้ แต่นั่นช่างเถอะ เพราะท่านไม่ได้บวชเข้ามาเพื่อใช้วิชาการและความสามารถแบบฆราวาส.

แต่ท่านบวชเข้ามาเพื่อศึก ษา ธรรมะ คำ สอน ของ พระพุทธเจ้า.

แล้ว พระ บวช ใหม่ ส่วน มาก ทำ เช่น นั้น หรือ เปล่า ? เปล่าเลย!

ส่วนมากมีแต่ใช้เวลาให้หมดไปวัน ๆ ด้วยการกิน การนอน (กลางวัน), การจับกลุ่มคุยกันด้วยเรื่องไร้สาระ แล้วก็ฉันของว่างตอนเย็นเป็นที่สนุกสนาน.

จริงอยู่...บางเวลาหรือบางวัน มีการอบรมธรรมะกันบ้าง แต่ดูออกจะน้อยเกินไป บางสำนักที่ไม่เข้มงวด จะมีมาอบรมก็ตอนแรก ๆ วันต่อ ๆ มาก็หายหน้าไปจนเกือบหมด.

พระบวชใหม่ส่วนมากจะคิดว่า ธัมมะธัมโมไม่จำเป็นจะต้องศึกษา เพราะอีกไม่กี่วันก็จะสึกออกไปแล้ว สึกออกไปแล้วก็เอาไปใช้ไม่ได้ นับว่าเป็นความคิดที่น่าสงสารเป็นอย่างยิ่ง.

นี่ก็เป็นการสูญเปล่า และทำลายศรัทธาของชาวบ้านและตัวเองไปพร้อม ๆ กัน !

เพราะชาวบ้านเห็นว่าพระไม่มีอะไร จะ ทำ และ ไม่ ทำอะไร เขาก็เลยไม่เลื่อมใส.

ผู้ใดชั่วรู้ตัว แล้วกลับจิต
ไม่ถือผิดงมโง่ โดยโมหันต์
ควรจะชมว่าสม เป็นคนธรรม์
รู้ผ่อนผันกลับตน เป็นคนตรง ฯ

จากหนังสืออุทานธรรม

ชาวบ้าน ในสายตาของพระ

พระทุกวันนี้มักจะบ่นว่า ชาวบ้านไม่สนใจธัมมะธัมโม เอาแต่ตื่นแฟชั่น, ตื่นระบบการปกครอง ตื่นประชาธิปไตย ตื่นวัฒนธรรมตะวันตก, ตื่นวัฒนธรรมตะวันออก (ของจีน) เลยไม่สนใจธรรม, ไม่สนใจเรื่องของศาสนา อย่าว่าแต่จะให้ซื้อหนังสือธรรมะมาอ่านเลย เอาไปแจกให้เขาฟรีๆ เขายังไม่อยากอ่าน มีชาวพุทธอยู่ไม่น้อยที่ยืนยันให้ผู้เขียนฟังว่าเขาเลิกนับถือพระสงฆ์แล้ว

"แล้วคุณนับถืออะไรล่ะ ?"

"ผมนับถือพระพุทธกับพระธรรมเท่านั้น"

"ทำไมจึงไม่นับถือพระสงฆ์ ?"

"ก็เพราะพระสงฆ์ทำอะไร ๆ หลาย ๆ อย่างให้นับถือไม่ลง"

"เช่นอะไรบ้าง?"

"เดินขบวนเอย, หนุนนักการเมืองเอย, ขายพระ

เครื่อง, ดูหมอ, รดน้ำมนต์, แก่เรี่ยไร ฯลฯ"

"นั่นมันเป็นพระการเมือง พระหากินที่มีอยู่เป็นส่วนน้อยเท่านั้น ส่วนใหญ่มันยังดีอยู่ไม่ใช่หรือ ทำไมไม่นับถือ ?"

"ก็เหมือนกัน ส่วนมากไม่ทำอย่างที่ผมว่าแต่ก็หลบไปทำอย่างอื่น"

"โปรดยกตัวอย่าง ?"

"เช่นหลงยศหลงศักดิ์บ้า ๆ บอ ๆ ต้อนรับคนใหญ่คนโตมีเครื่องอำนวยความสุขอย่างชาวบ้าน เช่นตู้เย็น, แอร์, ทีวี, รถยนต์ มีเงินทองมาก, ชอบปิดประตูกุฏิคุยกับผู้หญิงสองคน อย่างนี้แล้วจะให้ผมนับถือลงได้ยังไง"

"นั่นมันก็ยังเป็นพระส่วนน้อยอยู่ดี"

"ท่านมันพวกเดียวกัน ก็เข้ากันเป็นปี่เป็นขลุ่ย"

เป็นงั้นไปเรามีเจตนาดี อยากจะแนะให้เขามองคนในแง่ดี เขาก็ไม่ยอมฟัง กลับรีบเดินหนีไปเลย.

ผู้เขียนนับว่าโชคดี ที่ชาวพุทธชอบมาใช้หูของผู้เขียนเป็นกระโถนท้องพระโรง เป็นที่ระบายความคับใจให้ฟังเสมอๆ

เช่นเรื่องพระสร้างโบสถ์ราคา ๕๐ ล้าน ก็มีทั้งพระและชาวบ้านมาด่าให้ผู้เขียนฟังมาก ถ้าจดไว้ก็คงจะกว่าร้อยแล้ว ที่เห็นด้วยยังไม่มีเลย ผู้เขียนบอกว่าทำไมไม่ไปด่าให้ท่านได้ยินบ้างล่ะ? จะได้เลิกสร้างเสียที เขาบอกว่าท่านทิฏฐิจัด กิเลสหนา ขืนไปด่าให้ท่านได้ยิน ท่านก็จะออกอากาศทางวิทยุด่าไปทั่วประเทศ อย่างที่ท่านเคยด่าใครต่อใครที่ไม่เห็นด้วยกับท่านมามากแล้ว.

ชาวบ้านทุกวันนี้ เขาเอือมระอาพระสงฆ์ เพราะท่านมักจะทำอะไรเอาแต่ใจ ไม่พอใจก็จะด่าเอา ชาวบ้านไม่กล้าด่าตอบเพราะกลัวบาป ที่จริงด่าในสิ่งที่พระทำไม่ถูกนั้นไม่เป็นบาปเป็นกรรมอะไร กลับจะได้บุญเสียอีก ที่จะช่วยให้ท่านไม่ทำผิดมากยิ่งขึ้น.

เมื่อชาวบ้านไม่เข้าวัด, ไม่สนใจธรรมะบุคคลหลายกลุ่มก็เร่งวิจัยกันเป็นการใหญ่ว่า เป็นเพราะเหตุไร ? ตัวเลขก็ออกมาอย่างไม่เป็นทางการว่า พระสงฆ์นี่เองเป็นต้นเหตุให้คนเบื่อวัด, เบื่อธรรมะคนหลายกลุ่มจึงคิดตั้งศูนย์ตั้งชมรม เพื่อฝึกพระให้ทำงาน แต่แล้วมันก็ไปไม่รอด เพราะหาผู้เสียสละจริง ๆ ได้ยากประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งผู้ที่โดดเข้ามาเผยแพร่ธรรมะ มักจะมีจิตใจไม่บริสุทธิ์ ไม่หวังการค้าก็หวังชื่อ

เสียง ทำไปไม่นานพอเพื่อนรู้เช่นเห็นชาติก็ตีจาก เรื่องมันก็เอวังกัน.

ชาวบ้านหลายคนบอกว่า ไม่อยากคุยกับพระด้วยเหตุ ๒ ประการ คือ:--

- **พูดธรรมะฟังไม่รู้เรื่อง**
- **ชอบพูดแต่เรื่องโลก ๆ ซึ่งชาวบ้านเขาเบื่อกันอยู่แล้ว**

เรื่องนี้ก็น่าเห็นใจพระ คุยเรื่องธรรมะชาวบ้านก็บอกว่าฟังไม่รู้เรื่อง หาว่าสูงไปบ้างละ หาว่าปฏิบัติไม่ได้บ้างละ กลัวว่าปฏิบัติธรรมะแล้วจะเข้ากับคนอื่นไม่ได้บ้างละ เรื่องมันก็คือไม่สนใจนั่นเอง.

ด้วยเหตุนี้ เมื่อพระเจอโยมก็มักจะชวนคุยเรื่องโลก ๆ โยมก็ตำหนิพระว่าสนใจแต่เรื่องโลก ๆ มันไม่ใช่วิสัยที่พระจะทำอย่างนั้น.

ท่านผู้อ่านช่วยตัดสินให้ทีเถอะว่าเราจะทำยังไงกันดีล่ะ?

ชาวบ้านบางคนอยากเผยแพร่ธรรมะ พอออกโรงเข้าหน่อยเดียวก็ลืมตัว คิดว่าตนเป็น "**สัพพัญญู**" เลยเที่ยวด่าพระเสียเปิง ผลก็คือถูกพระต่อต้าน งานก็เลยไม่เดิน.

ชาวบ้านทุกวันนี้ เขาเห็นว่าเรื่องวัดวาศาสนา เป็นเรื่องไม่สู้จะจำเป็นแก่ชีวิตนัก เขาเห็นว่าเรื่องท้อง เป็นปัญหารีบด่วนที่จะต้องทำก่อน เรื่องธรรมะเอาไว้ตอนใกล้จะเข้าโรงแล้วค่อยคลานมาศึกษาเอาก็ทันถมไป.

ถ้ามองในแง่ของวัตถุ คิดอย่างนี้มันก็ถูกกว่าร้อยเปอร์เซ็นต์!

ชาวบ้านทั่วไป สักจะมองปัญหาชีวิตแต่เพียงด้านเดียว ส่วนอีกด้านหนึ่งเขามักจะมองข้ามไปเสีย.

คนเรามีส่วนประกอบที่สำคัญใหญ่ ๆ อยู่ ๒ ส่วน คือ ร่างกาย กับ จิตใจ.

เราให้อาหารแต่ร่างกาย ส่วนใจเราปล่อยให้มันอดอยากผอมโซจนเกือบจะขาดใจตาย!

โลกทุกวันนี้ จึงเต็มไปด้วยคนพิการ ที่ไม่ยอมให้หมอรักษา!

เมื่อเป็นอย่างนี้แล้ว เราจะโทษหมอหรือโทษคนไข้ดี ?

△ △ △

การปฏิบัติธรรม

การปฏิบัติธรรม คือการทำให้จิตใจอยู่เหนือความทุกข์ จะปฏิบัติด้วยวิธีการใด ๆ ก็แล้วแต่ เพราะแต่ละคนย่อมมีจริตนิสัยต่าง ๆ กัน อุบายในการปฏิบัติจึงต้องมีมากเป็นเงาตามตัว และเมื่อปฏิบัติแล้วจะได้ผลหรือไม่ ? ก็ไม่จำเป็นต้องเอาไปสอบอารมณ์กับใคร เราสอบดูตัวของเราเอาก็ได้ และแน่นอนกว่า.

ถ้าปฏิบัติธรรมแล้ว กาย วาจา ใจ สงบ เย็น นั่นเป็นการปฏิบัติถูกแล้ว ให้เร่งทำต่อไป ถ้าตรงข้ามจากนี้ เช่น กาย วาจา ใจ เร่าร้อนขึ้นวุ่นวายขึ้นกว่าเดิม พึงทราบเถิดว่าเดินทางผิดแล้ว จงเลิกเสียเถิดก่อนที่มันจะสายเกินแก้ และที่แก้กันไม่ตกก็คือ ผู้ปฏิบัติธรรมมักเข้าใจผิดคิดว่าตนรู้ถูกทางแล้ว เป็นเหตุให้ไม่ยอมรับฟังหรือคิดจะแก้ไข! ที่คิดอย่างนี้เคยเห็นเสียคนมามากแล้ว

นักปฏิบัติบางพวก จะมีอุปาทานว่าการปฏิบัติธรรมจะต้องไปทำที่วัด ไปวัดแล้วยังจะต้องไปอยู่ในห้อง

เล็กๆ แคบ ๆ คนเดียว จึงจะปฏิบัติได้ผล และนั่นแหละคือการปฏิบัติธรรมแท้ ๆ ความเชื่ออย่างนี้ดูจะมีอยู่ทั่วไป.

ชาวบ้านบางพวก ก็เลื่อมใสพระภิกษุที่นุ่งห่มจีวรสีคล้ำๆ ดำ ๆ แล้วทำอะไรหรือเคลื่อนไหวอิริยาบทช้า ๆ ว่าเป็นการปฏิบัติธรรม หรือนิยมว่าเป็นพระกรรมฐานที่เคร่งครัดผิดกับพระธรรมดาทั่ว ๆ ไป ยิ่งพูดกับชาวบ้านไม่รู้เรื่องด้วยก็ยิ่งจะลือกันว่าท่านผู้นี้ "**สำเร็จแล้ว**" อย่างนี้เป็นต้น.

อันนี้นับว่าเป็น "**ช่องว่าง**" ที่เราน่าจะนำมาสนทนากัน มิฉะนั้นแล้วมันจะเป็น "**เส้นขนาน**" ที่ไม่มีวันจะได้พบกันเลย.

การปฏิบัติธรรมะนั้น มีหลายขั้นหลายระดับแล้วแต่ความปรารถนาของผู้ปฏิบัติ เช่น.

- อย่างอ่อน **ทำบ้างไม่ทำบ้าง**
- อย่างกลาง **ทำตลอดเวลา แต่ไม่ตึงนัก**
- อย่างแก่ **ทำ จริง จัง ตลอด เวลา แบบ เอาชีวิตเข้าแลก**

ใน ๓ พวกนี้ยังแบ่งออกไปอีก ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ:–

- ประเภทชั่วคราว มีกำหนดเวลา กำหนดวัน เดือน ปี.
- ประเภทถาวร ไม่กำหนดเวลา ทำตลอดไปจนกว่าจะเป็นที่พอใจ.

ก. อย่างอ่อน การทำไม่แน่นอนแล้วแต่สะดวก บางทีอยู่บ้านไม่ทำ ไปอยู่วัดจึงจะทำ บางทีอยู่บ้านก็ทำบ้าง ไม่ทำบ้าง บางทีเลือกทำเฉพาะวันพระหรือวันอาทิตย์ บางทีทำต่อหน้าคน ลับหลังไม่ทำ เป็นต้น.

ข. อย่างกลาง **ทำสม่ำเสมอไม่เลือกที่ ไม่เลือกเวลา ไม่ว่าเวลากินเวลาถ่าย ไม่มีการยกเว้น แต่ไม่ตึงนักไม่หย่อนนัก คือทำให้มันใกล้เคียงกับธรรมชาติมากที่สุด และทำทุกอิริยาบท.**

ค. อย่างแก่ ทำชนิดถวายชีวิต คือสู้ตายกันเลย แบบนี้จะละเว้นกิจที่ไม่จำเป็นออกหมดเพื่อให้มีภาระน้อย จะได้ต่อสู้กิเลสได้เต็มที่.

วิธีการปฏิบัตินั้น มีหลายแบบหลายวิธีและหลายอาจารย์ แล้วแต่ว่าท่านเหล่านั้นจะชำนาญวิธีไหนท่านก็จะสอนแต่วิธีนั้น ถ้าท่านเคยฝึกมาหลายแบบ ส่วนมากท่านก็จะใช้

วิธีประยุกต์ แต่ทั้งหมดนั้นพอที่จะแยกออกเป็นพวกใหญ่ ๆ ได้ ๓ พวก.

– **พวกสมถะล้วน**

– **พวกวิปัสสนาล้วน**

– **พวกสมถะผสมวิปัสสนา**

สมถะล้วน พวกนี้จะมุ่งสมาธิเป็นใหญ่ ได้สมาธิแล้วก็จะเล่นฌานต่อไป ไม่สนใจเรื่องมรรคผลนิพพาน หรือสนใจก็ไม่สามารถจะไปได้ เพราะอารมณ์ของสมถะกับวิปัสสนาต่างกัน วิธีการก็ต่างกัน.

วิปัสสนาล้วน พวกนี้จะไม่สนใจสมถะเลยมุ่งแต่ปฏิบัติให้จิตหลุดพ้นเพียงอย่างเดียว พวกนี้ไม่ต้องการสมาธิมาก มีสมาธิตามธรรมชาติก็ทำได้แล้ว.

สมถะผสมวิปัสสนา พวกนี้จะเริ่มด้วยการฝึกสมาธิก่อน พอมีจิตมั่นคงพอสมควรแล้ว ก็จะละสมาธิเสีย แล้วก้าวขึ้นสู่แนววิปัสสนาต่อไป.

ส่วนแนวการปฏิบัติโดยละเอียดนั้น จะนำมาเขียนในที่นี้ไม่ได้เพราะ:–

๑ จะทำให้หนังสือเล่มนี้หนาเกินไปและจะกลาย

เป็นตำราซึ่งไม่ใช่ความมุ่งหมายในการจัดทำหนังสือนี้.

๒. การปฏิบัติอย่างจริงจังจะต้องมีพี่เลี้ยงคอยควบคุมอย่างใกล้ชิด มิฉะนั้นอาจจะทำให้เขวออกนอกทางได้.

ในที่นี้ผู้เขียนอยากจะเสนอความคิดเห็นในการปฏิบัติธรรม หลังจากที่ได้ผ่านการปฏิบัติมาหลายสำนักแล้วว่า การปฏิบัติธรรมที่ดีที่สุด คืออย่างกลางหรือทาง "**สายกลาง**" ไม่ตึงเกินไปและไม่หย่อนจนเกินไป ขอให้เลิกโจมตีสำนักต่าง ๆ เสียทีอย่าได้ยกเอามาเปรียบเทียบว่า สำนักโน้น อาจารย์นั้นดีกว่าหรือเลวกว่าสำนักนั้น อาจารย์นี้ ถ้ามีโอกาสก็ควรจะได้ทำหลาย ๆ แบบ หลาย ๆ สำนัก.

ถ้าแบบของสำนักใดถูกกับจริต ทำแล้วกิเลสลดลงหรือรู้เท่าทันกิเลส และสามารถควบคุมเอาไว้ได้ ไม่ตกเป็นทาสของมัน ก็เป็นอันว่าใช้ได้ อย่าได้ไปสนใจเลยว่ามันจะเป็นแบบไหนของอาจารย์ไหน เราจะเป็นผู้กินไข่ ส่วนว่าไข่ที่เราจะกินนี้ มันจะออกมาจากก้นของเป็ดตัวไหน อย่าไปสนใจมันดีกว่า เพราะบางที เราอาจจะตายเสียก่อน.

△ △ △

การเข้าหาพระ

พระคือผู้ที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติเพื่อออกจากทุกข์ และปฏิบัติสมควร พระเป็นตัวแทนของพระพุทธเจ้า ที่จะนำแสงสว่างแห่งชีวิต มามอบให้กับชาวบ้าน ถ้าปฏิบัติตรงข้ามจากนี้ก็ไม่ใช่พระ.

พระมีหน้าที่ ๆ จะต้องเรียนรู้หลักธรรมในศาสนาแล้วนำมาปฏิบัติเองก่อน จากนั้นจึงจะนำเอามาสั่งสอนชาวบ้านอีกต่อหนึ่ง หน้าที่หลักของพระมีอย่างนี้.

ถ้าใครบวชเข้าไปแล้ว ไม่ศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัย ไม่เอื้อเฟื้อพระธรรมวินัย ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า คนนั้นก็ไม่ใช่พระเขาจะเป็นได้อย่างมากก็แค่ "**ลูกชาวบ้าน**" ที่โกนหัวแล้วเอาผ้าเหลืองมานุ่งห่มหลอกลวงชาวบ้านหากิน เพราะพระพุทธเจ้าตรัสว่า คนมิได้เป็นพระเพราะหัวโล้น คนมิได้เป็นพระเพราะห่มผ้าย้อมน้ำฝาด!

ชาวบ้านที่เข้าวัด เข้าหาพระ ก็ควรจะสำรวจดูตัว

เองด้วยว่า ท่านเข้าไปหาพระที่เป็นศิษย์ของพระพุทธเจ้า หรือเข้าไปหาพระที่เป็นศิษย์ของพระเทวทัต เพราะไม่ว่าพระหรือมารหน้าตาสีสรรมันก็คล้าย ๆ กัน แต่การที่จะดูว่าท่านจะเป็นพระหรือเป็นมารก็ไม่ยากนัก คือต้องดูที่คำพูดและการกระทำ แต่ที่สำคัญมันจะต้องใช้เวลาดูกันนาน ๆ จึงจะพอรู้.

โดยปรกติ ไม่ว่าพระหรือชาวบ้านที่เป็นปุถุชน มักมี "**มายา**" หุ้มอยู่หลายชั้น การดูแต่เพียงฉาบฉวยจึงมักจะดูผิดพลาด แล้วก็ "**อกหัก**" ม้นมามากต่อมากแล้ว เหตุเพราะขาด "**โยนิโสมนสิการ.**"

พูดตามความจริง พระยังจำเป็นแก่ศาสนาอยู่ ถ้าไม่มีพระ ศาสนาก็จะอยู่ไม่ได้ แต่กฎความจริงมีอยู่ว่า "พระที่ดีทำให้ศาสนาเจริญส่วนพระที่ชั่วทำให้ศาสนาเสื่อม.

หน้าที่ของชาวบ้าน จึงควรเลือกบำรุงแต่พระที่ดี ๆ สนับสนุนให้ท่านได้มีโอกาสศึกษาปฏิบัติ และเผยแพร่ธรรมะอย่างเต็มความสามารถของเรา.

และในขณะเดียนกัน เราก็จะต้องคอยกำจัดพระที่อาศัยศรัทธาและความโง่ ของชาวบ้านเป็นเครื่องมือหากินสร้างความร่ำรวยแล้วก็สึกออกไปหาลูกหาเมีย เอา '**ส่วนเกิน**'

ที่ได้จากความงมงายของชาวบ้านไปเลี้ยงลูกเลี้ยงเมีย อีกทางหนึ่งด้วย ศาสนาที่บริสุทธิ์สะอาดจึงจะอยู่รอด.

ในการเข้าหาพระ เราอย่าใช้ศรัทธาเป็นผู้นำแต่เพียงอย่างเดียว ต้องให้ปัญญาคอยกำกับอยู่ด้วยตลอดเวลา ถ้าใช้ศรัทธาแต่เพียงอย่างเดียวแล้ว คงไม่แคล้วที่จะตกเป็นเครื่องมือของหมาจิ้งจอกหัวโล้นไปได้.

ทางที่ถูก การเข้าไปหาพระจะต้องไปหาความฉลาด คือเข้าไปหาอุบายในการดำเนินชีวิตในทางที่ถูกที่ควร เมื่อเรามีปัญหาชีวิตเช่น, ยากจน, ผิดหวัง, เมียนอกใจ, ลูกไม่อยู่ในโอวาท, แม่ตาย, เพื่อนบ้านกลั่นแกล้งใส่ความ, ค้าขายขาดทุน, เจ้านายไม่ขึ้นเงินเดือนให้, ถูกฟ้องล้มละลาย ฯลฯ.

ปัญหาเหล่านี้เราจะนำไปปรึกษาพระ ก็ ได้ แต่ ควร จะพิจารณาให้แน่ใจก่อนว่า พระท่านมีความรู้พอที่จะแก้ปัญหาให้เราได้หรือไม่ ? อันนี้เป็นเรื่องสำคัญ เพราะถ้าผู้แก้ไม่มีความรู้ หรือรู้มาผิด ๆ ยิ่งแก้ก็ยิ่งยุ่ง เข้าทำนอง "**ยิ่งล้างยิ่งเลอะ**"

และที่สำคัญก็คือ อย่าได้ไปขอให้พระท่านช่วยในทางผิด ๆ เช่น เรายากจนแทนที่จะขยันทำงานและประหยัด

รายจ่ายที่ไม่จำเป็น กลับไปขอหวยจากพระ อย่างนี้มันผิดทั้งเราและพระด้วย นอกจากนี้สิ่งไม่ควรอย่างยิ่งที่จะขอจากพระ เช่น พระเครื่อง, ดูหมอ, รดน้ำมนต์, เสกเป่า, เจิม สะเดาะเคราะห์, รักษาโรค ฯลฯ

หน้าที่ของพระเมื่อบวชเข้าไปแล้ว จะต้องพยายามละกิเลส แม้จะละไม่ได้เด็ดขาดก็ต้องพยายามทำจนสุดความสามารถ เพราะมันเป็นหน้าที่โดยตรง หน้าที่โดยอ้อมก็คือ เมื่อรู้แล้วทำตามแล้วก็ควรจะต้องถือเป็นหน้าที่ในการสั่งสอนประชาชนด้วย.

การเข้าหาพระ จะทำให้เราไม่ประมาทในวัยและชีวิต อีกทั้งเมื่อเดินทางผิดก็จะได้กลับตัวทัน.

การนับถือศาสนานั้น เราอย่าพอใจแต่เพียงให้ทานใส่บาตรและรักษาศีลเท่านั้น เพราะแค่นั้นมันยังแก้ปัญหาเรื่องความทุกข์ในตัวคนให้หมดสิ้นไปยังไม่ได้.

ไหน ๆ เราก็ได้ลงทุนนับถือศาสนากันมาตั้งหลายชั่วคนแล้ว เราจะนับถือให้ถูกต้องและเก็บเกี่ยวผลจากศาสนาให้มันเต็มเม็ดเต็มหน่วยตามที่พระพุทธเจ้าสั่งสอนไว้ให้หมดไม่ได้หรือ ?

ศาสนาเปรียบเหมือนต้นไม้ใหญ่ ตามธรรมดาต้นไม้ใหญ่ ๆ ที่มีอายุยืนนานจะต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญ ๓ ประการคือ:–

– ส่วนที่เป็นเปลือก

– ส่วนที่เป็นกระพี้หรือเนื้อ

– ส่วนที่เป็นแก่น

ต้นไม้ใดที่มีแต่เปลือกแต่เนื้อหรือกระพี้ ต้นไม้นั้นก็อยู่ได้ไม่นาน มีแต่แก่นไม่มีเปลือกกระพี้หุ้ม ต้นไม้ก็อยู่ไม่ได้ ฉันใด ศาสนาของพระพุทธเจ้าก็มีลักษณะเดียวกัน.

– **ทาน** คือเปลือกนอกของศาสนา

– **ศีล** คือกระพี้หรือเนื้อของศาสนา

– **ปัญญา** คือแก่นหรือหัวใจของศาสนา

มีแต่ทานและศีล ศาสนาก็จะอยู่ได้ไม่นานมีแต่ปัญญาไม่มีทานและศีล ศาสนาก็จะตั้งอยู่ไม่ได้ ฉันนั้น.

ศาสนิกชนที่ดีที่ฉลาด จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้อง ให้ทาน, รักษาศีลและเจริญภาวนาให้เกิดปัญญาสมดุลย์กัน ไม่ให้ส่วนใดบกพร่องหรือยิ่งหย่อนกว่ากัน ถ้าทำได้อย่างนี้ก็ไม่ต้องกลัวว่าศาสนาพุทธจะหมดไปจากโลก.

การเข้าหาพระหรือศาสนา เราควรจะเข้าให้ถึง ๓ จุดนี้ ที่ชาวบ้านเข้าหาพระแล้วยังเข้าไม่ถึง ๓ จุดนี้ ก็เพราะไปติดแค่พิธีรีตองเสียมากกว่า ถ้าหักด่านนี้ไปไม่ได้ การนับถือศาสนาก็จะไร้ผลโดยสิ้นเชิง.

แปลก แต่ จริง และจริงเสียยิ่งกว่าจริง !

ตัวศาสนาแท้ ๆ นั้น ปฏิบัติได้ไม่ยากเลย.

เหมือนเส้นผมบังภูเขา ยังไงยังงั้น !

ส่วนที่ยากและลำบาก มันกลับไปไม่ใช่เนื้อแท้ของศาสนา.

สิ่งนั้น คืออะไรเอ่ย ?

นักเผยแพร่ธรรมะ

ในปัจจุบันนี้ เรามีนักเผยแพร่ธรรมะอยู่หลายกลุ่มหลายคณะ เป็นรูปของมูลนิธิก็มี เป็นไปในรูปของเอกชนก็มี มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น พระธรรมทูต ธรรมพัฒนา พัฒนาการทางจิต เป็นศูนย์เป็นองค์การก็มี ที่ไม่ใช้ชื่อก็มี เยอะแยะจนน่าเวียนหัว.

วันนี้อยากจะชวนท่านผู้อ่านไปดูผลงาน การเผยแพร่ธรรมะในเมืองไทยของเราบ้างว่า ก้าวหน้าหรือว่าถอยหลังเป็นประการใดบ้าง แต่ก่อนอื่นเราก็ควรจะวางใจให้เป็นกลางเสียก่อน อย่าให้จิตกระเพื่อม แล้วการดูมันจะชัดเจน และตั้งอยู่บนฐาน "**สัจจนิยม**" อย่างแท้จริง.

การเผยแพร่ธรรมะในเมืองไทย เท่าที่เรา ๆ ท่าน ๆ พบเห็นกันทั่ว ๆ ไปก็มาในรูปของการเทศน์ ปาฐกถา บรรยายการสอบสมถวิปัสสนา บรรยายภาพวิ่ง บรรยายภาพเขียนเป็นต้น.

บางแห่งก็พิมพ์หนังสือแจก บางแห่งก็พิมพ์ขาย บางแห่งก็ทั้งแจกทั้งขาย ที่ขายเป็นอาชีพก็มีที่อาศัยชื่อที่ตั้งขึ้นบังหน้า แล้วออกมาในรูปของการค้าก็มี โดยอาศัยพระที่มีคนนับถือมาก ๆ มาแอบอ้างหากินเอาข้อเขียนหรือคำบรรยายของท่านมาพิมพ์ขายก็มีมาก.

ผู้เผยแพร่ธรรมะมีทั้งพระและฆราวาสส่วน 'จุดยืน' หรือเป้าหมาย ในการเผยแพร่ของแต่ละคณะมีไม่เหมือนกัน.

บางสำนักก็มุ่งวัตถุล้วน ๆ บางสำนักมุ่งแต่ด้านนามธรรม หรือจิตใจแต่เพียงอย่างเดียว บางสำนักก็ใช้วิธีผสมผสาน แบบโลกไม่ช้ำธรรมไม่เสีย.

บางแห่งเผยแพร่ธรรมะด้วยการด่าคนอื่น ด่าธรรมดาไม่พอยังอาศัยสถานีวิทยุ ถ่ายทอดคำด่าให้อีก ทำไมหนอการเผยแพร่ธรรมะ จึงจะต้องด่ากันด้วย พูดกันดี ๆ ไม่ได้หรือ ? เป็นเรื่องที่น่าคิด.

งานเผยแพร่ธรรมะ เป็นงานที่จะต้องอาศัยความเสียสละความอดทน และความจริงใจ ใครก็ตามถ้ายังเห็นแก่ตัวจัดจะทำการเผยแพร่ธรรมะไม่ได้ แม้จะฝืนใจทำก็ได้ไม่นานและมันก็ล้มเหลวกันมามากแล้วด้วย.

การเสียสละ นักเผยแพร่ธรรมะส่วนมากที่ชักชวนให้คนอื่นเสียสละ ตนเองมักจะเห็นแก่ตัว หรือกอบโกย ไม่เอาเพื่อตัวเองก็เอาเพื่อหมู่คณะหรือให้ลูกหลาน ถ้าจะเสียสละบ้าง ก็จะออกมาในรูปของ "**นกต่อ**" หรือ "**เหยื่อ**" เสียมากกว่า.

ความอดทน นักเผยแพร่ธรรมะส่วนมากขาดความอดทน พอมีใครวิจารณ์งานของตัวเข้านิดหน่อยก็มักจะโต้ตอบรุนแรง เหมือนกับว่ามันเป็นเรื่องคอขาดบาดตาย จะต้องคิดเอาชนะผู้กล่าวหาให้ได้ ผลที่สุดก็เลยพังด้วยกันทั้งคู่ อย่างน่าเสียดาย.

ความจริงใจ นักเผยแพร่ธรรมะส่วนมากขาดความจริงใจต่อกัน มักมีเบื้องหลังที่ลากเอาธรรมะมาเป็นฉากบังความชั่วของตน หรือหวังการค้ามากกว่าที่จะคิดถึงธรรมะอย่างแท้จริงถ้าเราใจเย็น ๆ ดูเขาไปนาน ๆ แล้ว เราจะเห็น 'ลาย' ของมันออกมาเอง.

นักเผยแพร่ธรรมะที่มีใจบริสุทธิ์ เขาจะไม่เอาธรรมะมาเกลือกกลั้วกับอามิส เช่นบรรยายธรรมะแล้ว จะมีการบอกบุญเรี่ยไรไปในตัวเสร็จอย่างนี้เป็นการทรยศขบถต่อธรรมะของ

พระพุทธเจ้าอย่างร้ายแรง และชาวบ้านที่ห่างวัดก็มักจะหลงใหลกับนักเผยแพร่ธรรมะประเภทนี้ เพราะเขาปากหวานประจบเก่ง คุณโยมอย่างนั้น คุณโยมอย่างนี้ !

พึงเถอะ!...ธรรมะนั้นเป็นของดี แต่เราไม่ควรจะเชื่อทันที ควรจะให้ปัญญานำศรัทธาบ้าง มิฉะนั้นเราจะมีแต่นักธรรมะจอมปลอมเต็มบ้านเต็มเมือง จะสนับสนุนสำนักใด ก็ควรจะพิจารณาผลงานกันก่อนอย่าให้ความงมงายเป็นเครื่องตัดสิน จงกล้าพูดความจริง ยืนอยู่บนรากฐานของ "สัจจนิยม" เถิด

ความเท็จแม้แต่น้อย ก็สามารถนำความพินาศมาสู่มนุษย์ได้ มีอุปมาเช่นเดียวกับยาพิษแม้เพียงหยดเดียว ย่อมทำลายน้ำนมทั้งหมด.

มหาตมะ คานธี

"รอยร้าว" ในศาสนา

เมื่อไม่นานมานี้ ผู้เขียนได้โทรศัพท์คุยกับท่านโพธิรักษ์ ซึ่งท่านมาพักทำหนังสืออยู่ที่ห้องภาพสุวรรณ สี่แยกบางขุนพรหม กรุงเทพฯ หลังจากได้ไต่ถามทุกข์-สุข กันพอเป็นธรรมเนียมแล้ว ผู้เขียนได้ถามถึงงานเผยแพร่ธรรมะที่ท่านทำอยู่ตลอดเวลาว่า ได้ก้าวหน้า ถอยหลังหรือว่ามีอุปสรรคอันใดบ้าง ?

ท่านโพธิรักษ์ได้เผยว่า ขณะนี้ได้ประกาศตัวขอแยกออกจากคณะสงฆ์ไทยแล้ว คือไม่ขออยู่ภายใต้การปกครองของพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ อีกต่อไปแล้ว รวมทั้งไม่ขออยู่ภายใต้กฎของมหาเถรสมาคม พร้อมกันนั้นก็ประกาศถอนตัวการเป็นศิษย์จากพระอุปัชฌาย์ด้วย.

เรื่องนี้เป็นเรื่องแปลกที่ไม่เคยมีมาก่อนเราก็ยังไม่รู้ว่ามหาเถรสมาคม ท่านจะดำเนินการอย่างไรกับท่านโพธิรักษ์.

ท่านระบายความคับใจว่า ตั้งแต่บวชมาจนถึงบัดนี้ ถูกพระเถรกลั่นแกล้ง ข่มขู่ รุกรานด้วยประการต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่ท่านก็พยายามต่อสู้ด้วยการทำดีตลอดมา จนบัดนี้ท่านว่าเหลือจะทนแล้ว ถ้าเป็นคนธรรมดาคงจะต้องนอนร้องเพลง "..**เรียมเหลือทนแล้วนั้น**.." ไปนานแล้ว.

เมื่อท่านโพธิรักษ์ไม่ขอสังกัดกับคณะสงฆ์ไทย ท่านจะเป็นพระประเภทไหน ? จะเป็นพระเถื่อนหรือไม่ เราคงจะได้ฟังข่าวกันต่อไป.

ด้วยความจริงใจแล้ว ผู้เขียนไม่เคยมองท่านในแง่ร้าย เพราะคนรู้จักและคุ้นเคยกับท่านมาก่อนที่ท่านจะบวช ความในใจ ตื้นลึก หนาบางประการใดท่านก็เคยเล่าให้ฟังสิ้น ผู้เขียนยังจำได้ดีอยู่ และศรัทธาในอุดมการของท่านเป็นอย่างยิ่งตลอดมา.

มีชาวพุทธมากราย เอางานของท่านมาวิจารณ์ไปในทำนองเสียหาย ผู้เขียนก็ได้ตอบโต้ชี้แจงให้เขาหายข้อข้องใจไปแล้วจนจำไม่ได้ว่ากี่ราย และที่วิจารณ์ไปในทำนองแง่ดีก็มีมาก ที่วิจารณ์ในแง่ร้ายส่วนมากมักจะฟัง "เขาเล่าว่า" จากหนังสือพิมพ์บ้างจากคนที่ริษยาท่านบ้าง.

ความจริงมันก็น่าจะวิจารณ์หาน้อยไม่ เพราะงานเผยแพร่ของท่าน แปลก! ใหม่!! ไม่มีใครเหมือนและไม่เหมือนใคร งานเผยแพร่ชนิดนี้ต้องอาศัยความเสียสละเป็นยอด และจะต้องมีความอดทนเป็นเยี่ยมจริง ๆ จึงจะทำได้ตลอดรอดฝั่ง ถ้าเป็นผู้เขียนละก็เห็นจะยกธงขาวไปนานแล้ว.

เมื่อยังไม่บวช ท่านก็ต้อง "**ทวนกระแสโลก**" ก็นับว่า "**หนัก**" เอาการอยู่แล้ว เมื่อหันเข้าสู่ร่มผ้าเหลือง ท่านก็ต้องมา "**ทวนกระแสธรรม**" เข้าอีก ตกลงว่าบัดนี้ท่านต้องทวนทั้งกระแสโลกและกระแสธรรมพร้อม ๆ กันไป

– กระแสโลก คือฝืนความรู้สึกของชาวบ้านทั่ว ๆ ไปเป็นส่วนมาก.

– กระแสธรรม คือฝืนความรู้สึกของพระสงฆ์ไทยทั่ว ๆ ไป คือขัดผลประโยชน์ท่าน

ส่วนที่ว่า จะฝืนยังไงขัดยังไงนั้น อย่าให้นำมาเล่าเลยเรื่องมันยาว ใครอยากรู้ควรจะไปศึกษางานของท่านโดยตรงเถิด คิดว่าคงไม่ผิดหวังแน่.

ความจริงงานเผยแพร่ธรรมะของท่านดีมาก แต่มันไม่ถูกกับกาลสมัย คือมันควรจะเปลี่ยนระบบการ

ปกครองคณะสงฆ์เสียใหม่ แล้วงานเผยแพร่ของท่านโพธิรักษ์ จึงจะไปได้สวย! และไม่มีอุปสรรคด้วย.

เว้ากันซื่อ ๆ ว่า พระทุกวันนี้ (ส่วนมาก) ทำตัวไม่เหมือนพระ! ว่างั้นเถอะ.

ส่วนข้อที่ว่า ทำอย่างไรจึงจะเป็นพระ ทำอย่างไรไม่เป็นพระนั้น อย่าให้พูดเลย และคิดว่าทั้งพระและชาวบ้านคงจะแจ้งอยู่แก่ใจสิ้นแล้ว.

เมื่อ "**พระ**" กับ "**คน**" มันต้องอยู่ในสังคมเดียวกัน ทำงานสายเดียวกัน มีพ่อคนเดียวกัน เมื่ออุดมการไม่ตรงกัน แล้วมันจะทำงานร่วมได้อย่าง? มันก็จะต้องกันจนได้สักวันหนึ่ง เมื่อมีภาวะจำยอมที่จะต้องอยู่ร่วมกัน มันก็จะต้องเกิด "**รอยร้าว**" ขึ้นจนได้ แล้วใครล่ะจะเป็นผู้ประสาน "**รอยร้าว**" อันนี้? คณะสงฆ์หรือว่าชาวบ้าน? หรือว่าจะปล่อยให้แก่ตายไปเองตามกฎอนิจจัง?

ผู้เขียนไม่อยากตำหนิว่าใครผิด แต่อยากจะโทษ "**โครงสร้าง**" มากกว่า ถ้าโครงสร้างของคณะสงฆ์ดีแล้วเรื่องเลวร้ายในหมู่สงฆ์จะมีไม่มากอย่างทุกวันนี้ และถ้าหากมีขึ้นก็จะจัดการได้ง่ายมาก ไม่ต้องลูบหน้าปะจมูกอย่างทุกวันนี้

ชาวพุทธส่วนมากได้แต่ปรับทุกข์ว่า พระสงฆ์แย่ ศาสนาเสื่อม แต่ไม่มีใครคิดที่จะแก้ไขอย่างจริงจัง รอให้ฟ้าดินลงโทษเอง เช่นนั้นหรือ ? เมินเสียเถิด ! อย่าคิดถึง.

ผู้เขียนไม่อยู่ในฐานะที่จะทำได้โดยลำพังคนเดียว จึงขออาศัยปากกาเล็ก ๆ ด้ามนี้ ปลุกระดมมวลชาวพุทธ ตื่นเถิดชาวพุทธทั้งหลาย ! มาศึกษาว่าอะไรผิดอะไรถูก แล้วช่วยกันแก้ไขเสียโดยเร็วเถิด อย่าได้ปล่อยให้เป็นเรื่องของ "**บุญทำกรรมแต่ง**" ต่อไปอีกเลย !

ถ้าชาวพุทธส่วนมากพร้อมที่จะหนุน ผู้เขียนก็พร้อมที่จะนำได้ทุกเมื่อ.

ธรรมเท่านั้น ที่จะชนะอธรรมได้.

เมื่อโลก (พระ) นี้ขาดธรรมะ บุคคล (ชาวพุทธ)

จะเป็นสุขอยู่ได้อย่างไร ?

คุณธรรมของหลวงพ่อ

ผู้เขียนนับว่าโชคดี ที่ได้มีโอกาสมาบวชอยู่วัดชลประทานฯ หลังจากที่ได้คิดทบทวนความสมัครใจอยู่หลายปีว่า จะบวชครั้งที่สองวัดไหนดี? เพื่อนหลายคนให้ความเห็นว่า บวชวัดไหนมันก็ดีทั้งนั้นถ้าเราเป็นคนดีซะอย่าง ผู้เขียนมักจะแย้งว่า "**ไม่จริง**" เพราะเคยประสบมากับตนเอง เมื่อบวชครั้งก่อนแล้ว

การทำความดีไม่เกี่ยวกับสถานที่ก็จริงแหล่ แต่ถ้าทำไม่ถูกกับบุคคล กุฏิมันก็จะร้อนเป็นไฟนรก! เอ้า...ตี้ต่างว่าผู้เขียนไปบวชอยู่ในวัดที่เขามีสิ่งมอมเมาประชาชน เราก็ทน ไม่ไหว แล้วเราจะเอาไม้ซีกไปงัดไม้ซุงไหวหรือ?

แรงดลใจสิ่งแรกที่ผู้เขียนตัดสินใจมาบวชที่วัดนี้ ได้แก่ความศรัทธาที่มีต่อองค์พระอุปัชฌาย์ คือภิกขุ ปัญญานันทะ ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกท่านว่า "หลวงพ่อ"

หลวงพ่อเป็นนัก "**ปรรูปสังคมไทย**" ที่แข็งแกร่งและกล้าหาญที่สุด ที่ผู้เขียนยังไม่เคยพบเห็นมาก่อนเลย ลำพัง

แต่การสั่งสอนชาวบ้านเพียงอย่างเดียว มันก็เป็นเรื่องธรรมดา แต่การที่ท่านทำได้ด้วยและทำชนิดจริงจังตลอดเวลา เป็นเรื่องที่น่าอัศจรรย์มาก แม้ว่าวัยของท่านจะล่วงมาแล้วถึง ๖๕ พรรษา แต่อุดมการอันมั่นคงของท่าน มิได้ลดถอยไปตามอายุเลย.

แต่ก่อนผู้เขียนไม่เคยได้ใกล้ชิดกับท่านก็เพียงแต่รู้ว่าหลวงพ่อเป็นพระที่ต่อต้าน "**ความงมงาย**" โดยทั่วๆ ไปเท่านั้น ครั้นมาบวชเป็นศิษย์ที่ใกล้ชิดกับท่าน จึงได้รู้ว่าหลวงพ่อมีคุณธรรม อีกมากมายที่เรายังไม่รู้ และไม่เคยได้ยินมาก่อน จึงขอประมวลมาเล่าไว้เป็นตัวอย่าง ดังนี้.

๑. **ต่อต้านความงมงาย** เรื่องนี้นับว่าเป็นเรื่องเอกในชีวิตของท่าน ตั้งแต่ท่านบวชมาเมื่อหนุ่มจนแก่ ไม่ว่าจะไปพูดที่ไหน ท่านก็จะย้ำแล้วย้ำอีกในเรื่องนี้ อันได้แก่เรื่องความขลังของพระเครื่อง เครื่องราง, สิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ, ศาลพระภูมิ, พิธีรีตอง, โชคลาง, ดูหมอ, ผูกดวง, รดน้ำมนต์, หวยเบอร์ ฯลฯ

๒. **สิ่งเสพติด** ท่านสอนคนเราไม่ให้เป็นทาสของสิ่งเสพติดเช่น เหล้า, บุหรี่, หมากพลู, กาแฟ. น้ำชา, ฝิ่น, เฮโรอิน, การพนัน, เที่ยวผู้หญิง, คบคนชั่ว ฯลฯ

๓. **ปลุกใจให้ขยัน** ท่านเร่งเร้าให้ทุกคนขยันหมั่นเพียร ในการสร้างตัว สร้างชาติให้มั่นคง ให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่เกียจคร้านในการงาน ให้ทำงานเพื่องาน หรือให้ถือคติว่า "**งานคือชีวิตชีวิตคืองาน**" หรืออีกข้อหนึ่งว่า "**เป็นอยู่อย่างต่ำ แต่กระทำอย่างสูง**"

๔. **ความเป็นผู้เลี้ยงง่าย** ท่านฉันอาหารง่าย ๆ เหมือนกับพระลูกวัด ไม่เคยจู้จี้ในเรื่องอาหาร มีอย่างไรก็ฉันอย่างนั้น อาหารเพลจะมาร่วมลงกับลูกวัดทุกวัน ท่านสอนอยู่เสมอว่า ความอร่อยของอาหารอยู่แค่ลิ้นเท่านั้น ครั้นล่วงลำคอลงไปแล้ว อะไรๆก็เหมือนกันหมด ท่านว่าตอนออกยิ่งดูไม่รู้ว่าอะไรเป็นอะไร

๕. **ยอดประหยัด** ศิษย์ที่ใกล้ชิดเล่าว่า คราวหนึ่งท่านป่วยหนัก ถึงต้องเข้าโรงพยาบาล มีโยมคนหนึ่งอยากให้ท่านอยู่สบายๆ เลยเอาแอร์มาติดห้องนอนให้ ท่านก็ไม่ยอมใช้ท่านว่ามันเปลืองไฟ พระบวชใหม่เปิดไฟหน้ากุฏิทิ้งไว้ ท่านก็มาเที่ยวเดินปิดให้ บอกว่าดวงไหนไม่ใช้ก็ให้ปิดเสีย

๖. **ใจกว้าง** ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้น้อยด้วยดี ไม่ถือทิฏฐิมานะ สิ่งใดที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ท่านจะรับเอามาปฏิบัติทันที จะทำการสิ่งใดก็มักจะซาวเสียงพระลูกวัดก่อน

๗. **มีเมตตาจิต** ใบหน้าท่านจะยิ้มรับแขกอยู่เสมอ ทักทายเณรเล็กเด็กน้อยด้วยความเป็นกันเอง ผู้เขียนไม่เคยเห็นท่านแสดงอาการโกรธขึ้งใครเลย ท่านมักจะไต่ถามการป่วยไข้ของลูกวัดอยู่เสมอ ใครเดือดร้อนสิ่งใดท่านไม่เคยละเลย

๘. **ไม่สะสม** มีลาภสักการะเกิดขึ้นท่านจะเจือจานให้ทั่วถึง ไม่หวงลาภ ไม่สะสม สิ่งของที่ไม่จำเป็นจริงๆ ท่านจะไม่เก็บไว้ให้รุงรัง ท่านจะแจกจ่ายไปหมด

๙. **ปกครองด้วยพระคุณ** ในการปกครองท่านไม่ชอบใช้พระเดช ไม่ชอบใช้คำสั่ง มีแต่แนะและเตือนเท่านั้น ใครผิดท่านก็จะตักเตือนด้วยจิตเมตตา ไม่มีการลงโทษรุนแรง ท่านชอบให้ทุกคนปกครองตัวเอง!

๑๐. **ไม่ถือตัว** ไม่ถือยศศักดิ์ ต้อนรับคนทุกชั้นเหมือนกันหมด และเข้าพบได้ทุกเวลา.

นอกจากนี้ยังมีคุณธรรมปลีกย่อยอีกหลายข้อ เช่น–นอนดึก ตื่นแต่เช้ามืด, เคร่งครัดในการทำวัตรสวดมนต์, นุ่งห่มผ้าเรียบร้อยเหมือนพระหนุ่มๆ ฯ ล ฯ

สิ่งที่ประทับใจผู้เขียนเป็นพิเศษก็คือ ท่านไม่ฉันน้ำ

ชา และรวมไปถึง หมากพลู บุหรี่ น้ำอัดลม กาแฟ และสิ่งเสพติดทุกชนิด ท่านฉันแต่น้ำธรรมดาไม่ต้องต้ม ความเป็นอยู่ง่าย ๆ ของท่าน ทำให้ท่านไม่ต้องมีภาระอะไรมาก มีเวลาที่จะทำกิจพระศาสนาได้มาก เป็นพระเถรนักปฏิบัติที่หาได้ยากในยุคปัจจุบัน

วัดของหลวงพ่อ ไม่มีสิ่งงมงายไร้สาระ เช่นพระหมอดู พระให้หวย พระรักษาโรค พระที่ทำพระเครื่องขาย ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ไม่มีในวัดของท่าน ก็เพราะหลวงพ่อทำเป็นตัวอย่าง คือทั้งสอนเขาและปฏิบัติเองด้วย ผู้เขียนยังมองไม่เห็นเลยว่า สิ่งใดที่ท่านสอนเขาแล้วท่านทำไม่ได้หรือไม่ได้ทำ รู้สึกว่าจะไม่มีเลย.

ผู้เขียนจึงรู้สึกภูมิใจ ที่ได้มาเป็นศิษย์ของท่าน และตั้งใจว่าจะพยายามสืบมรดกธรรม ของท่านไว้ อีกทั้งจะช่วยเผยแพร่อุดมการของท่านต่อไป จนกว่าจะสิ้นชีพ.

ท่านผู้อ่าน ที่มีปัญหาทางใจเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคดีโลกหรือคดีธรรม ถ้าได้มีโอกาสนำไปปรึกษาหลวงพ่อแล้ว ผู้เขียนมั่นใจว่าคงไม่ผิดหวัง เพราะท่านเป็นพระแท้ที่บวชทั้ง

กายและใจ ท่านเคยช่วยคนที่ตกหลุมอบายมุขให้กลับตัวกลับใจมาเป็นคนดี นับไม่ถ้วนแล้ว ท่านผู้อ่านก็อาจจะเป็นอีกคนหนึ่งที่หลวงพ่อจะช่วยได้

นี่คือของฝาก ที่ผู้เขียนขอมอบให้เป็น

ส.ค.ส. ๒๕๑๙ แด่ทุกท่าน

เพื่อความเป็นอิสระทางจิตใจอย่างแท้จริง !

ทำไมหนอ ! คนผู้รู้จักความสัตย์ จึงไม่กล้ากล่าวคำสัตย์ กลัวใคร ? อายใคร ? คนชั้นสูงหรือ ? หรือคนชั้นต่ำ ? ทั้งคนชั้นสูงและคนชั้นต่ำ ย่อมเหมือนกันทั้งนั้น กล่าวคือความเคยชินย่อมสามารถกลืนมนุษย์ได้

ฉะนั้น ขอให้เราคิดดูให้ดี และละทิ้งความชินที่ชั่วร้ายเสีย

ยิ่งมีความรู้สึกและเคยชินมากขึ้นเพียงใด ข้าพเจ้าก็ยิ่งเกิดความประจักษ์แจ้งมากขึ้นเพียงนั้น ว่ามนุษย์เรานี่แหละ คือสาเหตุแห่งทุกข์และสุขของตนเอง

มหาตมะ คานธี

พิมพ์ที่ **แสงการพิมพ์** 71/2-3-4 ถนนโกสีย์ อ.เมือง นครสวรรค์
นายแสง พรหมอารีย์ ผู้พิมพ์โฆษณา โทร. 212590 — 212000